

Romanus

Inin kagta awahkiska gapit Uhokri giwatni amekene Pol. Ig payteputne. In gikagtan awahkiska giminkis Jesus gihiyegapu apitnenepwi paytwempu Roma.

Inin kagta akki wotwiw ku ignewa Kiyapwiye Jesus keh wixwiw kewa kibeynepwibe giwtrik Uhokri. Wixwiw kibeynepwi giwtrik awaku ig Kiyapwiye Jesus umahkiswe udukwenaprikwiw adahan katiwnihpiye utaraksanwiw. Hawwata awaku ku samah wixwiw wew pahapwiwa gikak Kiyapwiye Jesus, wixwiw huwithasa uhiyakemni-wiw ta git Uhokri Gitip.

Nah Pol Awahkis Inin Kagta Yimin

¹ Nah Pol ku pariye gibuk Kiyapwiye Jesus Cristo, nah awahkis inin kagta yimin. Kibeyne, Uhokri kaniypen akak gibetki adahan nah humaw giwatni. Ig awahkiswen adahan nah ekkene ini kibeyne inetit

² ku pariye ig ikakse minikwak ku in danuh. Ig akkin amadgatak gikagtan ku pariye gannasan gitkis gawnepepu pitatyepwi.

³ Inakni inetit gimin Uhokri gikamkayh Ukiparawiy Jesus Cristo. Ig Kiyapwiye Jesus kinaghaw, ig wageswe awayg amadgaya inin. Ig ihtikekne. Ig amekene Davi gihiwhi

⁴ henneme ig gidukwenewa ig Uhokri gikamkayh. Ig gitiphaw Uhokri barewpitye. Ini gannu ku samah ig kannikaw ariwntak

gimiremni innebaki akkig wotwiy ku igyerwa Uhokri gikamkayh.

⁵ Ig Jesus Cristo iki nuthu nawaygyi adahan nah humaw giwatni adahan nah ekkene ginetni ta gitkis madikte hiyegipiyenepwi kahadbe igkis ihpin igkis kamaxwa ta gipitit. Ini nannipwi nah keh gidahan.

⁶ Yis ayge yis hawwata gaytakkis Uhokri gikanyanpu adahan yis humaw Jesus Cristo gihiyegapu.

⁷ Nah awahkis inin kagta yimin, yis madikte ku pariye aygnenepwi apit paytwempu Roma, yis Uhokri gibetkipu ku pariye ig kaniye adahan yis humaw gidahanwa gihiyegapu barewpityepwi.

Ig Wigwiy Uhokri gikak Ukiparawiy Jesus Cristo gabaykis yikaknek. Igkis kariswehse yiyakninek.

Nah Atekkere Atere Adahan Nah Ekkene Uhokri Giwn Yit

⁸ Pitatye nah kabayha Uwohkigawiy yidahan madikte gipitimpi Jesus Cristo. Mmanawa madikte hiyeg kinetni yak ku samah yis kamaxwa ta gipitit Kiyapwiye Jesus kabayhtiwa.

⁹ Nah takunipti piriyepekewne yidahan apanenekwa. Ig Uhokri hiyakni ku nah inyerwa piriyepekawwa yidahan, ig Uhokri ku kadahan nah kannipwiye akak madikte nubetki adahan nah ekkene ginetni gidahan gikamkayh Jesus Cristo.

¹⁰ Nah piriyepekaw git adahan ig keh nah ik adahan nah ayta iwasapyi ku apim inin kayg. Gikak Uhokrinek nah danuh yitnek aterenek.

¹¹ Mmanawa nah kaayhsima danuhpakere yit kahadbe nah akki yit madikte ku pariye

ekkepka nuthu gapit Uhokri Gitip adahan nah ikene yawaygyi.

¹² Hawwata akiw adahan nah utinek nawaygyi yiwntak adahan wixwiy awayghaw pawtak awaku ku samah wixwiyweke kamaxwenepwi ta gipitit Kiyapwiye Jesus.

¹³ Nukebyupwi, nah ikene yinetni kahadbe yis hiyakni ku nah kaayhsima ikiswanaw adahan nah danuha atere yit henneme kote ikte adahan nah danuh atere. Numawkan nah wages hiyeg gidahan Cristo ayge yibet hawwata ku samah nah kuwis wages hiyeg gidahan ay gibetkis nawenépwi hiyegipiyenepwi ku pariye kane judeyenepwima.

¹⁴ Mmanawa nah kawatnihka adahanikwa nah ekkene Uhokri ginetni ta gitkis hiyeg madikte. Nah akkin ta gitkis hiyeg kannuyepwi. Hawwata nah akkin ta gitkis hiyeg mannapyempu. Hawwata nah akkin ta gitkis hiyeg hiyakemniyepwi. Hawwata nah akkin ta gitkis hiyeg ku pariye kane hiyak hawkri.

¹⁵ Nah kawatnihka adahanikwa nah ekkene ginetni muwwapu. Inneki keh nah ahegbet adahan nah ekkene inakni kibeyne inetit ta yit hawwata ayge apit paytwempu Roma.

*Nah Ka Mará Akak Uhokri Ginetni
Mk 8.38; 2 Tim 1.8*

¹⁶ Mmanawa nah ka mará akak inakni kibeyne inetit. Nah batek kinetihwa nimin. In Uhokri gidatni adahan amnihne madikte hiyeg ku pariye ihpenepwi giwn. Pitatye in kawih adahan amnihne hiyeg judeyenepwi. Kurime in kawih adahan

amnihne hiyeg ku pariye kane judeyenepwima hawwata.

¹⁷ Inakni kibeyne inetit akki adahan ku samah wis msakwa kibeyne giwtrik Uhokri. Wis humaw kewa kibeynebe giwtrik Uhokri awaku ku samah wis kamaxwa ta gipitit Jesus Cristo. Inenewa ukamaxwanwiw keh wixwiw kibeyne. Ig Uhokri gannasan awna:

“Pahapwi ku pariye kakamaxwan gipitit Uhokri, iggi kibeyne giwtrik Uhokri, ig aymuhwanek gimun Uhokri adahan apanenekwa.”

In Huwewe Gitkis Hiyeg Ku Uhokri Ay

Át 14.15, 17.24

¹⁸ Ig Uhokri kuwis akki wotwiw ku ig ka amapa hiyeg gihiyakemnikis ku pariye mbeyepye. Ig ka batek akak gitaraksankis nerras hiyeg mbayapye ku pariye mataybiswepye ariw hiyakemniki ku pariye inyerwatnene.

¹⁹ Mmanawa igkis hiyakni ku ig Uhokri ay henneme igkisnewa ka iha giwn. In huwewe ta gitkis ku ig Uhokri ay. Ignewa Uhokri akkin gitkis huwewe

²⁰ ku samah akapuska hawkri. Ig ka hiyapkarati akakma wowtyak amadgaya inin. Henneme ig akki wotwiw huwewe ku ig ay adahan apanenekwa. Ini ku samah ig kehne madikte ariknebdi ay amadga hawkri ini arekhetni wotwiw ku ig gidatni yuma amaksemni. Nikwe igkis ka hiyá igkisma awna ku igkis ka hiyak baki Uhokri aynewatma.

*Hiyeg Ka Kawohkigahawkere Ta Git Uhokri
Át 7.41; 1 Kor 8.5; Apok 9.20*

²¹ Ku igkis awna inakni henne, igkis tarakse giwntekneswa. Igkis kuwis hiyakni ku Uhokri ay henneme igkis ka kiyathig, igkis ka kawohkigahawkere git iné igkis kawmata kabayhig. Henneme igkis ikatuswa ta arit mahayakemniki. Yuma hiyakemniki abet gihiyakemnikis. He msanpikinen ayge. Mmanawa igkis ka pukuha Uhokri gihiyakemni ku pariye inyerwatnene.

²² Igkis ikawnamahkis ke wotbe igkis hiyakemniyebe hiyeg, bawa amun ini nikwe igkis humaw mahayakemniye.

²³ Mmanawa igkis ka kawohkigahawkere ta git Uhokri ku pariye kagikiythanisima kane hiyá miyaka. Igkisme kawohkigahaw aritpa arikna ku pariye kane ik adahan bisiksaw ariw miyaka. Igkis kawohkigahaw arit awayg amadgaya inin gahehpak, arit kuhipra gahehpak, arit puwikne gahehpak, arit kawwapnene gahehpak.

²⁴ Nikwe ig Uhokri isakseprikis. Ig iseprikis adahan igkis wew akak gihiyakemnikis mbeyepye. Ayge nikwe igkis wew akak powkemniki, he igkis keh mbeye patahwaki pawtak ku pariye maraki udahanwiw.

²⁵ Igkis kamaxwa apitit hiyakemniki ku pariye he wasaymkanenwa he juktah igkis miyehe Uhokri gihiyakemni ku pariye inyerwatnene. Mpinekata igkis kawohkigahaw ta git Uhumtenwiw, igkis kawohkigahaw aritpa ku pariye Uhumtenwiw gikehapan. Bawa ignewa

Uhokri ku pariye kis adahan wis kawohkigahaw git. Hennewatbaki ig.

Hiyeg Gihiyakemnikis Mbeyepyenen

Át 17.30; Rom 3.9, 7.5; 1 Kor 6.9; Gál 3.22, 5.17; Ef 2.1, 4.17; Titu 3.3

²⁶ Awaku ini gihiyakemnikis mbeyepye ig Uhokri iseprikis adahan igkis keh ku pariye igkis kehkerepye. Ayge nikwe egkispeke tinogben miniw ariw guwewnikis gikakkis gugihgikis ku pariye waditnene. Egkis wages adahan guwewnikis ku pariye kane wadit. Egkisweke kamaxegbet pawtak.

²⁷ Hawwata awaykemni miniw ariw giwewnikis ku pariye waditnene gukakkis gihayokis. Igkisweke miyarhaw pawtak. Awaykemni igkisweke kamaxegbet pawtak. Ayge nikwe igkis utí mbeyne ku pariye kawih gidahankis apatra ini gikehnikis mbeyepyenen.

²⁸ Ku samah igkis ka kiyekere Uhokri abet gihiyakemnikis, nikwe ig iseprikis adahan igkis wew akak gidahankiswa gihiyakemnikis ku pariye mbeyepyenen hiyakemniki adahan igkis keh ku pariye kane kis adahan igkis keh.

²⁹ Apim ini igkis ikatuswa ta arit mbayka madikte adahan igkis humaw powkemnapye, kowtyakupye, kanaktinatrupye, katihpape, umehekeputnepwi, karatonapye, wasaymapye, arewhapye. Apim ini igkis patehepye pahapwi giw.

³⁰ Igkis awna mbeyepye yuwit paminak. Igkis amiyhene Uhokri. Igkis kaytwana hiyeg. Igkis ikewne kabayte giw pahapwi. Igkis kawantipye.

Igkis ipegminene gihiyakemnikis takunipti adahan kehne mbayka. Igkis ka iha gigkis giwn.

³¹ Igkis kawmata pukuha ku pariye kabayka. Igkis kinisak, igkis ka batek gikakkis hiyeg, igkis ka amnihnema hiyeg.

³² Igkis hiyakni ku Uhokri gikumadukan awna: “Ku pariye wewne akak mbayka ignes miyarapnek. Igkis ka danuh ta git Uhokri.” Igkis hiyak inakni gihiyakemni henneme igkis gidukweneswa igkis wewnenes akak ini mbayka henne. Pi mbayte akiw, igkis ikenes hiyeg gawaygyikis adahan ignes keh mbayka hawwata ke igkisbe.

2

Hiyeg Kataraksanye Katiwnipwenek

Mt 13.41; Lk 13.3; Rom 3.5; 2 Tess 1.6; Eb 9.27; 2 Ped 2.4, 3.7; Judas 6, 14; Apok 6.15, 20.11

¹ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Nerras hiyeg ka kibeynepwima. Ignis katiwnipwenek apatra gitaraksankis. Nahme ka hennema. Nah kibeyne hiyeg.” Nukebyi, ka ba awna inakni. Apuriwnaba ku pis hawwata kataraksanata ke igkisbe. Ku aysaw pis ikiy ku igkis ka kibeynepwima, piminwa pis awna ku pis kawmata kibeynema.

² Wixwiw hiyakni ku Uhokri ka taraksa ku aysaw ig hiyak gikakkis hiyeg. Madikte hiyeg ku pariye kehnepwima mbayka ignes katiwnipwe apatra gitaraksankis. Igkis utinek ku pariye kabay gidahankis. Igkis biyuknek giw Uhokri adahan apanenekwa.

³ Pis awna: “Nerras kis adahan igkis katiwnipwe apatra gitaraksankis.” Bawa pis

hawwata kis adahan pis katiwnipwe hawwata ke igkisbe. Pis kataraksanata hawwata ke igkisbe. Mmah pipewkan ig Uhokri ka katiwnisa pit apatra pitaraksan? Ihi. Ig hiyak pikak hawwata ku samah ig hiyak gikakkis nerras kataraksanye.

⁴ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Awase akak. Nah ka taraksa mpiynepepyema. Ig Uhokri kagabayisima ukak. Ig bayahminaw ariw utaraksan. Ig ka katiwnisa ntaraksan nuthu awaku ig kagiyaknisima. Ka sam nah ka miniw ariw ntaraksan.” Nukebyi, ka ba awna inakni henne. Ka ba pis hiyá ku ig kagabayisima pikak adahan pis mará akak ini pitaraksan pis miniw ariw ini pihiyakemni?

⁵ Pisme ka wageskere pihiyakemni. Piyakni kaadanisima. Ayge nikwe pis kiyesrinene pitaraksan he ku aysaw ahawkanaprik danuhnek adahan Uhokri kahayaksa pitnek ku samah ig ka batek akak ini pihiyakemni kane kabay. Apim ini pis utinek ku pariye kabay pidahan. Mmanawa ig Uhokri ka taraksa ku aysaw ig hiyak ukak.

Wixwiy Utiwniwiy Pakekunawa Akak Ku Samah Ukehniwiy

Mt 16.27; Lk 12.47; 1 Kor 3.8; 2 Kor 5.10; Kol 3.25; Apok 20.12

⁶ Mmanawa aysawnemenek ig Uhokri ikí utiwninek pakekunawa akak ku samah ukehni ay amadga inin. Ku wis keh mbayka, mbaykanewa ig ikí wot. Ku wis keh kabayka, kabaykanewa wis utí.

⁷ Ku pariye hiyeg tipiknene kehne kabayka, igkis mpiksewnes giharit Uhokri gibereswan, igkis mpiksewnes giharit Uhokri gikiythani,

igkis mpiksewnes aharit gaymuhwankis gimun Uhokri, akebyi nerras hiyeg utinek kabayka dehetniki.

⁸ Henneme ku pariye hiyeg kehkerepye gida-hankiswa gibetkikis, igkis ka ihpekere Uhokri giwn ku pariye inyerwatnene, igkis he kehne mbaykanen, akebyi nerras hiyeg hiyanek ku samah Uhokri ka batek akak hiyakemniki ku pariye kane kabay, igkis ipukepkanek hampa arimkanit biyukwiki.

⁹ Apim ini madikte hiyeg ku pariye kehnepwí mbayka igkis hiyá mbeynenek. Igkis kayahwa kaayhsima. Pitatye hiyeg judeyenepwi utí ini mbayka. Butte hawwata hiyeg ku pariye kane judeyenepwima igkis utí inwata mbayka hawwata ke hiyeg judeyenepwibe.

¹⁰ Henneme ig Uhokri íkí gibereswan akak gikiythani ta gipititkis madikte hiyeg ku pariye kehnepwí kabayka. Ig kariswehse giyaknikis. Pitatye hiyeg judeyenepwi utí ini kabayka. Butte hawwata hiyeg ku pariye kane judeyenepwima igkis utí inwata kabayka hawwata ke hiyeg judeyenepwibe.

*Uhokri Hiyá Madikte Hiyegipiyenepwi
Hehpekwiye Giwtrik*

Át 10.34; Ef 6.9

¹¹ Mmanawa ig Uhokri hiyá madikte hiyegipiyenepwi hehpekwiye giwtrik. Ig ka mpiyasa pahapwinama gikehni hennenwatma. Igkis madikte katiwnihnekwiye gitaraksankis ta git.

12 Ku pariye hiyeg kane hiyak amekene Moís gikumadukan, ku ignes keh patahwaki, igkis hawwata katiwnipwe apatra ini gikehnikis. Igkis biyuk giw Uhokrinek awaku ig Uhokri hiyá igkis ka kabay giwtrik. Ig hiyá igkis ka kabay giwtrik ka apatrama ku samah igkis taraksa amekene Moís gikumadukan henneme apatra ku samah igkis hiyak abet gihiyakemnikis ku pariye kane wadit adahan igkis keh, igkisnewa mpiksaw keh. Ignisme ku pariye hiyeknepwi amekene Moís gikumadukan, ku igkis keh patahwaki, nikwe ig Uhokri hiyá igkis ka kabay giwtrik apatra ku samah igkis tarakse amekene Moís gikumadukan.

13 Mmanawa ig Uhokri ikiy ku wis kibeyne ka awakuma ku samah wis kadahan gikumadukan henneme awaku ku samah wis iha giwn gikumadukan.

14 Nerras hiyeg ku pariye kane judeyenepwima igkis ka hiyak amekene Moís gikumadukan. Henneme ku igkis wew akak ini hiyakemniki ku pariye gikumadukan ayá wot, ku igkis wew nikak giwntekneswa gimawkankis, amun ini nikwe ini gihiyakemnikis humaw ke amekene Moís gikumadukanbe adahan gipitkis.

15 Ini giwewnikis waditye akki ku igkis kuwis kadahan Uhokri gihiyakemni ay abet gihiyakemnikis. Igkis hiyakni apit giyaknikis ku aysaw igkis keh mbayka. Igkis hiyakni ku aysaw igkis keh kabayka. Gitipkiswa akkin gitkis.

16 Aysawnemenek ig Uhokri gihawkanaprik danuhnek adahan ig kawatni Jesus Cristo adahan igme ipegbetene hiyeg gihiyakemnikis ku pariye ayemewnene ay apit giyaknikis, ig iwasa ba in

waditnama. Hennewa nnetni ku pariye kuwis nah ekke yit.

*Ka Yi Muwaka Ikaw Kabaytema Giw Pahapwi
Mt 20.25, 23.8; Mk 10.42; Jo 13.12; 1 Ped 5.3*

¹⁷ Yaytak yis hiyeg ayge, yis judeyenepwi ke nah be. Nawenétke yis ikawnamah kibeyne hiyeg awaku ku samah wahawkripwi y kaniyka gapit Uhokri adahan igkis humaw gihiyegapu. Bawa wixwi y kawa apigkutma.

Wixwi y judeyenepwi kamaxwa apitit amekene Moís gikumadukan.

¹⁸ Wixwi y hiyak ku pariye Uhokri gibetki. Wixwi y hiyak ku pariye kabayka, ku pariye mbayka, awaku ku samah wixwi y kannuhwa amadgatak amekene Moís gikumadukan.

¹⁹ Nawenétke yis ikawnamah pi hiyakemnite giwkis nawenépwi hiyeg awaku ini. Ta yit ignes kewa motapyebe abet gihiyakemnikis, yisme gi-huwntentenkis. Ta yit gihiyakemnikis ke wotbe abet msanpikibe, yisme humaw abukri gida-hankis.

²⁰ Nawenétke ta yit igkis mahayakemnapye igkis kane hiyak hawkri, yisme gikannuhtenkis. Mmanawa amadgatak amekene Moís gikumadukan wixwi y judeyenepwi utí madikte hiyakemniki madikte yuwit ku pariye inyerwatnene. Hennewa wixwi y utí madikte, henneme waditnepyenen.

²¹ Wixwi y kannuh nawenépwi hiyeg. Mmah nikwe wixwi y ka wew akak inin ukannuhakni-wiy? Wixwi y awna: “Ka ba amepwi.” Henneme waytakwi y kidis ku pariye kane udahanwiyma.

²² Wixwiy awna: “Ka ba powkemnihwa.” Henneme waytakwiy powkemnihwa. Wixwiy ka batek akak ahehpakti batakkarad. Henneme waytakwiy amepwi karukri agikutak gipinkis ahehpakti batakka. Amun ini hawwata wixwiy keh mbayka.

²³ Wixwiy batek kinetihwa amin ku samah wixwiy kadahan Uhokri gikumadukan. Henneme in waditnepyenen. Wixwiy mbayhasa Uhokri giw awaku ku samah wixwiy ka ihpenema inakni gikumadukan.

²⁴ Hennewa in ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Nerras hiyeg kane judeyenepwima igkis mahipwih Uhokri awaku igkis hiyá ku samah gihiyegapu judeyenepwi ka wew wadit.”

Hennewatbaki ig Uhokri gannasan awna.

²⁵ Wixwiy hiyeg judeyenepwi wixwiy hiwhka upitwiy adahan arakak ku samah wixwiy Uhokri gihiyegapu. Ku wixwiy ihpene giwn Uhokri gikumadukan, in kabay wixwiy hiwhka upitwiy. Henneme ku wixwiy ka ihpin, ayge nikwe inin ku samah wixwiy hiwhka upitwiy in ka ariknawnama. In ke wotbe upitwiy ka hiwhkama, wixwiy ka gihiyegapuma.

²⁶ Pahapwime ku pariye kane hiwhkama gipit, ku ig wew wadit ku samah Uhokri gikumadukan ayá wot, nikwe ig Uhokri ikiygi ku ig hawwata kewa pahapwi hiwhkabe gipit, kewa gihiyegabe.

²⁷ Ku samah nerras ku pariye gipitkis kane hiwhkama igkis iha giwn Uhokri gikumadukan, amun ini igkis hiyekepwiy ku wixwiy hiyeg judeyenepwi ka apigkutma ini gikumadukan.

Wixwiy kadahan Uhokri gikumadukan anna amadga kagta, bawa waditnepyenen. Upitwiy hiwhka, bawa waditnepyenen. Mmanawa wixwiy taraksa gihiyakemni.

²⁸ Ku samah wixwiy hiyeg judeyenepwi upitwiy hiwhka ka innema keh wixwiy igyerwatma Uhokri gihiyegapu.

²⁹ Henneme ku gihiyakemni ay upitwiy, inewa ku pariye keh wixwiy igyerwa Uhokri gihiyegapu. In ke wotbe uyakniwiywa hiwhkabe mmanawa wixwiy kadahan pahat arakak ayge ku pariye akki huwewe ku wixwiy Uhokri gihiyegapu. Ignewa Uhokri Gitip. Mmanawa wixwiy humaw Uhokri gihiyegapu ka awakuma ku samah wixwiy kadahan gihiyakemni tamak amadga kagta henneme awaku ku samah gihiyakemni ay abet uhiyakemniwi. Ku pahapwi wew akak ini gihiyakemni, iggi Uhokri kabayhig. Ku hiyeg amadgayapu inin ka kabayhig, ka sam git. Igme Uhokri kabayhig.

3

Uhokri Ka Kinis *Rom 2.5; 2 Tim 2.13*

¹ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Ku henne nikwe, ku ig Uhokri amapa hiyeg kane judeyenepwima payak gikakkis hiyeg judeyenepwi, nikwe in ku samah nah hiyeg judeyene in waditnepyenen. Inin ku samah nah hiwhka nupithu in waditnepyenen.” Nukebyi, ka muwaka awna henne.

² In kabayhtiwa pidahan. Wixwiy hiyeg judeyenepwi wixwiy utí kaayhsima ubungawiy

gikak Uhokri. Ig iké gikumadukan ta giwakuitkis wahawkripwiy pitatyepwi minikwak.

³ Igkisme hiyapni henne, igkis awna git Uhokri: “Usuh iha inakni piwn madikte.” Henneme kabá madikte wahawkripwiy ka keh ku samah giwnkis git. Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Ku henne nikwe, ig Uhokri kawmata keh ku samah giwn ta gitkis.”

⁴ Nukebyi, ig keh madikte. Ig awna apanenekwa ku pariye inyerwatnene yuwit. Hiyawa madikte hiyeg amadgayapu inin kinis, igme ka kinis. Inakni ku samah Uhokri gannasan minikweknene kinetihwa gimin Uhokri. In awna:

“Uhokri, ntaraksan keh nah hiyekep ku pisnewa waditye. Nah hiyekep awaku ku samah nah ka wadit. Inneki keh nah hiyakpi ku pisnewa waditye. Apanenekwa piwn pes waditnenekwa. Ku aysaw hiyeg awna: ‘Awase akak.’ ignes tarakse. Pis utepkanek ku pis awna wadit.”

Hennawatbaki ig Uhokri gannasan awna.

In Kabay Adahan Uhokri Tukahape Patahwapye Giw

⁵ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Ku henne, nikwe utaraksan kabay awaku in keh wis hiyeke Uhokri ku ignewa waditye. Nikwe ig Uhokri ka hiyá igma katiwnise utaraksan wot. Ku ig ipukwewiy hampa arimkanit biyukwiki apatra utaraksan, nikwe ig ka keh wadit.” Nukebyi, ka ba awna inakni henne. Inakni hiyakemniki in hiyeg ahiyakemni amadgaya inin.

6 In aparayewa giw Uhokri gihiyakemni. Waké ig ka katiwnisa utaraksanwiw wotwiyma, nikwekam amun ini ig ka kehkam wadit. Nikwekam ig ka hiyá igma katiwnise gitaraksankis gitkis madikte taraksapye aysawnemenek amaksemni hawkri. Henneme ig wadit. In kabay adahan ig tukupape patahwapye giw.

7 Nah kehte abektey yidahan. In huwewe wotwiw ku wis ka hiyá wisma awna: “Ka sam nah wasympiye.” Iné wis kawmata hiyá wisma awna: “In keh hiyeg hiyeke Uhokri ku ignewa waditye mmanawa ignewa ka wasaymhaw.” Wis ka hiyá wisma awna: “Nuwasemni keh hiyeg kiyatha Uhokri. Nikwe ig ikanhu ku nah kibeyne nikwe. Ig ka keh nah katiwnipwe apatra ini nuwasemni.”

8 Nukebyi, wis ka hiyá wisma awna inakni henne. Wasaymka in mbayka in. Ka ik adahan wis awna: “Uyay keh mbayka kahadbe kabayka humaw.” Ka ik adahan wis awna: “Ka sam wixwiw keh mbayka awaku ka udahanwiyma wixwiw keh. In gidahan Uhokri.” Nukebyi, ka ik adahan wis awna henne. Ku pariye awnenepwi inakni ignes ipukepkanek hampa arimkanit biyukwiki. Hennewa nerras kis adahan igkis biyuk giw Uhokri. Gaytakkis hiyeg awna numinhu ku nahwa ekkene inakni henne bawa kawa.

Yuma Hiyeg Kibeyne Ay Amadga Inin

Át 17.30; Rom 1.18, 7.5; 1 Kor 6.9; Gál 3.22, 5.17; Ef 2.1, 4.17; Titu 3.3

9 Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Ku samah ig Uhokri iké gikumadukan

ta uwakuitwiy wixwiy hiyeg judeyenepwi, nikwe wixwiy pi kabayte giwkis nawenépwi hiyeg.” Nukebyi, ka ba awna inakni henne. Nah kuwis akki yit ku hiyeg judeyenepwi payak gikakkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima ig Uhokri hiyaprikis hehpekwiye giwtrik. Wixwiy madikte taraksapye giwtrik.

¹⁰ Hennewa in ku samah Uhokri gannasan minikwekne awna. In awna:

“Yuma pahapwinama hiyeg kibeyne ay amadga inin.

¹¹ Yuma pahapwinama hiyeg pukuha Uhokri gihiyakemni. Yuma pahapwinama mpiksewne giharit Uhokri gihiyakemni.

¹² Madikte hiyeg kuwis tukupwe giw Uhokri. Igkis madikte kisépyi giw Uhokri. Yuma pahapwinama kehne kabayka. Yuma pahapwinama.

¹³ Madikte hiyeg giwnkis ke miykahrikibe git Uhokri. Gibiykis kewa imewtibe woknenebe. Igkis wasaymhaw mbeyepye. Gibiykis ke pahapwi kaybunebe pahaywitniye gibiybe adahan miyaka.

¹⁴ Mbaytunka akak kanaktinka pes gibiyap-takkis.

¹⁵ Igkis ahegbet adahan umehne hiyeg.

¹⁶ Muwwapu igkis keh hiyeg hiyá mbeyne, igkis patehe hiyeg giwkis.

¹⁷ Igkis ka pasamrak gikakkis giyaki-pwi hiyeg.

¹⁸ Igkis ka aminama giw Uhokri. Igkis ka apis gibohri.”

Hennawatbaki ig Uhokri gannasan awna.

19 Madikte hiyeg judeyenepwi hiyak inakni yuwit. In amadgatak gidahankiswa gikumadukankis. Nikwe ku samah ig Uhokri kinetihwa amin hiyeg gihiyakemnikis mbeyepye in kawih adahan ekkene ku samah gihiyakemnikis igkis hiyeg judeyenepwi. In hawwata kawih adahan ekkene ku samah gihiyakemnikis madikte hiyeg amadgayapu inin. Yuma pahapwinama hiyeg wihwene niw. Wixwiy madikte taraksapyekwiye. Wixwiy ka kiseweknama adahan wixwiy danuh git Uhokri.

20 Mmanawa yuma hiyeg kibeyne giwtrik Uhokri awakuma ku samah ig iha giwn amekene Moís gikumadukan. In amekene Moís gikumadukan in he arekhetninen ku wis taraksapye. In humaw arekhetni wot awaku ku samah wis ka keh apigkutaprikma ku samah gimawkan.

Jesus Keh Wixwiy Humaw Kewa Kibeynepwibe Giwtrik Uhokri

Gál 2.16, 21, 3.10, 11; Ef 2.8; Titu 3.5; Tiyagu 2.10

21 Henneme, kibeyne, kuri ig Uhokri akki wotwiy hiyakemniki ku pariye inyerwa keh wis kibeyne giwtrik. Ig keh wis kibeyne ka akakma ku samah wis mpiksaw akak ukehbetannenwa adahan wis ihpene giwn amekene Moís gikumadukan henneme akak nawenéwa hiyakemniki ku pariye Uhokri gannasan minikweknene kuwis kinetihwa nimin.

22 Ig keh wis kibeyne giwtrik awaku ku samah wis kamaxwa ta gipitit Jesus Cristo. Madikte hiyeg ku pariye kamaxwa ta gipitit Cristo ig Uhokri hiyaprikis igkis kewa kibeynepwibe giwtrik

hawwata ke Cristobe. Inakni hiyakemniki kawih gidahankis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima payeke gikakkis hiyeg judeyenepwi mmanawa Uhokri hiyaprikis hehpekwiye giwtrik.

²³ Mmanawa madikte wixwiy taraksapyekwiye. Wixwiy ka huwit apigikutaprikutma ku samah Uhokri gikiythani.

²⁴ Henneme kibeyne, ig Uhokri hiyá wixwiy kewa kibeynepwibe giwtrik awaku ku samah Cristo Jesus katiwnihe utaraksanwiy udukwenaprikwiy. Wixwiyme ka katiwnih ariknawnama. He wamnihkanen ig amnihpewiy henne.

²⁵ Ig Uhokri awahkis Cristo Jesus adahan ignewa umahkiswa udukwenaprikwiy giwtrikkis madikte hiyeg. Ku samah ig sukase gimig, nikwe ik adahan ig Uhokri bayahminawiy ariw utaraksanwiy wixwiy ku pariye kamaxwenepwi apitit gimiremni adahan in katiwnih utaraksanwiy. Amun ini nikwe ig akki ku samah igme Uhokri waditye. Ig ka hiyá igma bayahminawiy ariw upathawniwiy hennenwatma. Amawka ku pahapwi katiwnih. Henneme ig kagiyaknisima gikakkis hiyeg minikweknepwi. Ig ka katiwnisa gitaraksankis gitkis mmanawa ig wahepne ig Kiyapwiye Jesus katiwnih gidahankis.

²⁶ Kibeyne, ku akak inin ig Cristo kuwis aya akki wotwiy ku samah ig Uhokri igyerwa kibeyne hiyeg. Mmanawa ig akki ku samah igme Uhokri waditye ig hawwata keh wixwiy humaw kewa wadityepwibe giwtrik, wixwiy ku pariye kamaxwenepwi ta gipitit Kiyapwiye Jesus.

²⁷ Ka udahanwiyima ukehbetanwiyima kabayka keh Uhokri hiyapwiy kewa kibeynepwibe giwtrik. Innewa ukamaxwanwiy gipitit gikamkayh keh wixwiy kewa kibeynepwibe giwtrik. Nikwe ka hiyá wixwiyima keh uwantiwiy ukakwiyima ay-nesnima.

²⁸ Hennewatbaki in. Wixwiy hiyakni ku Uhokri hiyapwiy kewa kibeynepwibe giwtrik ka awakuma ukehbetanwiyima ku samah wixwiy ihpene giwn amekene Moís gikumadukan henneme awaku ku samah wixwiy kamaxwene ta gipitit Kiyapwiye Jesus.

²⁹ Nawenétke pahapwi yaytak ikiy igkisnewa hiyeg judeyenepwi kawohkigaye. Kawa. Ig Uhokri ig madikte hiyeg giwohkigakis.

³⁰ Ignewa Uhokri pahapwiwa ay. Ig keh hiyeg judeyenepwi humaw kewa kibeynepwibe giwtrik ku aysaw igkis kamaxwa gipitit. Ig hawwata keh madikte nawenépwi hiyeg humaw kewa kibeynepwibe giwtrik ku aysaw igkis hawwata kamaxwa gipitit.

Ukamaxwan Keh Wis Pi Muwakapte Adahan Iha Uhokri Gikumadukan

Gál 2.17; Tiyagu 2.14, 18

³¹ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Ku samah Uhokri hiyapwiy kewa kibeynepwibe giwtrik kuwis awaku ukamaxwanwiy kuri, mmeneki wixwiy muwaka iha giwn Uhokri gikumadukan akiw?” Nukebyi, ka muwaka awna henne. Ku samah wixwiy kamaxwa gipitit Kiyapwiye Jesus in keh wixwiy pi muwakapte adahan iha giwn gikumadukan.

4

*Abrawh Humaw Kibeyne Giwtrik Uhokri
Awaku Ig Kamaxwa Gipitit
Gál 3.6; Tiyagu 2.23*

¹ Nah kehte abektey gikak amekene Abrawh ig wahawkriwiw wixwiw hiyeg judeyenepwi. Nah akkite yit ku samah awitwak git ku ig kibeyne giwtrik Uhokri.

² Waké gimapuswannen akak gikehbetannen keh ig humaw kibeynebe giwtrik Uhokri, nikwe ikkam adahan ig keh giwanti nikakkam. Bawa kawa. Ig ka hiyá igma keh giwanti giwtrik Uhokri.

³ Mmanawa ig Uhokri gannasan minikweknene awna:

“Ig Abrawh kamaxwa gipitit Uhokri. Inneki keh ig Uhokri hiyapri kewa kibeynebe giwtrik.”
Hennawatbaki ig Uhokri gannasan awna.

⁴ Nah akkite yit nawenéwa abektey. Ku pahapwi awayg kannipwiye ig ikaka karukri git. No karukri ka ikaka git he gamnihkanenwatma. Kawa. In gannipwitiwni.

⁵ Inme ku samah ig Uhokri hiyapwiw kewa kibeynepwibe giwtrik innebaki gikan wotwiw he wannihkawiynen. In ka wannipwitiwnima. In awaku ku samah wixwiw kamaxwa ta gipitit. Ig ka katiwnih ukehniwiw kabayka mmanawa wixwiw yuma ukehniwiw kabayka giwtrik Uhokri. Wixwiw he kamaxwanen ta gipitit Uhokri ku pariye keh hiyeg taraksapye humaw kibeynepwi hiyeg.

⁶ Amekene Davi ig hawwata kinetihwa amin inakni. Ig kinetihwa gimin pahapwi ku pariye batek

kaayhsima awaku Uhokri hiyá ig kewa kibeynebe giwtrik he gamnihkanen.

⁷ Ig amekene Davi awna:

“Kaayhsima batekka ay gimunkis hiyeg taraksapye ku aysaw Uhokri bayahminigkis ariw gitaraksankis, ig ka hiyá gipathawnikis akiw.

⁸ Kaayhsima batekka ay gimun pahapwi ku pariye Kiyapwiye Uhokri ka hiyapri kema patehwepyema giwtrik.”

Hennewatbaki ig amekene Davi giwn.

⁹ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Ini batekka ku pariye amekene Davi kinetihwa nimin in he gidahankisnen hiyeg hiwhkapu gipitkis.” Nukebyi, ka ba awna inakni henne. Ini batekka hawwata gidahankis hiyeg kane hiwhkapuma gipitkis. Wixwiy madikte hiyakni kuwis ku amekene Abrawh kamaxwa gipitit Uhokri. Ayge nikwe ig Uhokri hiyapri kewa kibeynebe giwtrik.

¹⁰ Mmah ig hiyá amekene Abrawh kewa kibeynebe giwtrik ku samah ayipa ig kuwis hiwhka gipit kuwis? Kawa. Ig hiyapri kewa kibeynebe giwtrik apim ini apit gipit hiwhka.

¹¹ Gipit hiwhka adahan arakak ku ig kuwis kibeyne giwtrik Uhokri awaku gikamaxwan. Ig ayipa humaw kibeyne giwtrik Uhokri apit gipit hiwhka. Ayge nikwe ig amekene Abrawh ig humaw ke wotbe ig gahawkrikisbe gidahankis madikte hiyeg kane hiwhkapuma gipitkis ku pariye kamaxwepye ta gipitit Uhokri. Igkis hawwata kibeynepwi giwtrik Uhokri.

¹² Ig amekene Abrawh wahawkriwiywata wixwiy ku pariye hiwhkapu upitwiy. Ig

wahawkriwiy ka awakuma ku samah wixwiy hiwhkapuma upitwiy henneme awaku ukamaxwanwiy hehpekwiye ke gidahan gikamaxwanbe apim ini apit gipit hiwhka.

Ukamaxwanwiy Keh Wixwiy Darih Ku Pariye Uhokri Gikaksan Wotwiy

Gál 3.22

¹³ Ig Uhokri awna ta git amekene Arawh, giwn: “Nah keh pis gikakkis pihiwhipwi yis kumaduka madikte hiyeg amadga hawkri.” Ig ka awna: “Nah keh yis kumaduka madikte hiyeg awaku ku samah yis ihpene giwn Moís gikumadukan.” Kawa. Ig ka awna inakni henne. Ig awna: “Nah keh yis kumaduka hiyeg awaku ku samah yis kamaxwene ta nupitit nah hiyá yis kewa kibeynepwibe nikwe.”

¹⁴ Waké ini ku samah wixwiy ihpene giwn amekene Moís gikumadukan, waké innewatbe keh wixwiy darih ku pariye Uhokri gikaksan wotwiy, nikwekam inin ukamaxwanwiy gipitit waditnepyenenkam. Waké hennebe, wixwiy ka darihkam ariknawnama ku pariye Uhokri gikaksan wotwiy mmanawa wixwiy ka iha giwn gikumadukan madiktema.

¹⁵ Mmanawa amekene Moís gikumadukan awna ku pahapwi taraksa ini gikumadukan, nikwe ig ka ik adahan ig darihwak gikak Uhokri. Nikwe wixwiy madikte biyuk giw Uhokri mmanawa wixwiy madikte taraksenekwiye gikumadukan. Waké ig ka ikepma gikumadukan ta wotwiybe, ininewa mpithawkam adahan wixwiy ka taraksinkam mmanawa in yumakam aykam adahan wixwiy taraksin.

¹⁶ Henneme wis ka darih gikaksan wot awakuma ukehbetannenwatma ku samah wis ihpene giwn. Kibeyne, ig ikí wotwiy kabayka he gikannenwa akak gabay ta wotwiy wixwiy ku pariye kamaxwenepwi ta gipitit. Madikte wixwiy amekene Abrawh gihiwhipwi darihpín nikwe. Ka inenwatma nerras ku pariye ihepye giwn amekene Moís gikumadukan henneme hawwata nerras ku pariye kamaxwepye ta gipitit Uhokri ke amekene Abrawhbe.

¹⁷ Hennewa in ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Nah kuwis kaniypi adahan pis humaw gahawkrikis kaayhsima hiyegipiyenepwi.”

Hennewatbaki ig Uhokri awna git amekene Abrawh apim ini ku samah ig kote kakamkayhte. Mmanawa ku pariye Uhokri gikaksan ig hiyá giwtrik ke wotbe in kuwisbe danuhbe. Ig ner Uhokri ku pariye amekene Abrawh kamaxwa ta gipitit, ig ner Uhokri ku pariye keh miyarapye ipeg akiw, ku pariye kinetihwa amin ku pariye kote danuhte ke wotbe in kuwisnene danuhbe.

¹⁸ Ig amekene Abrawh kamaxwa ta apitit inakni Uhokri giwn ku ig kahiwhi kaayhsimanek. Ku ay-saw ig ka iknama adahan ig kakamkayh ig gidukwenewa ipeg ta gipitit Uhokri ku ig humawnek gahawkrikis kaayhsima hiyegipiyenepwi.

¹⁹ Ig kiyaparipye kuwis adahan ig kakamkayh. Kabá danuh madikawkubu madikwa (100) kamukri gaw. Gihayo amakano Sara hawwata. Eg kiyaparupyo kuwis adahan eg kakamkayh. Kabá danuh ahawkanaprik adahan egkis miyarap. Henneme in ka sam git. Ig ka tuguhkis gikamaxwan gipititak Uhokri.

²⁰ Ig ka isahkis ini gikamaxwan. Ig ka tunduh Uhokri gikaksan git aynesnima. Ini gikamaxwan iki gawaygyi git. Ig kabayha Uhokri adahan ini gikaksan git.

²¹ Mmanawa ig hiyakni apititak giyakni ku ig Uhokri kanegidatnisima adahan ig keh ku samah ig gikaksan ta git.

²² Inneki keh ig Uhokri hiyá ig amekene Abrawh kewa kibeynebe giwtrik.

²³ Inakni yuwit “Uhokri hiyá ig kewa kibeynebe giwtrik” inakni ka kawih gidahannenwatma amekene Abrawh.

²⁴ Hawwata in kawihwata udahanwiw ku pariye Uhokri hawwata hiyá kewa kibeynepwibe giwtrik awaku ukamaxwanwiw gipitit. Ku samah ig amekene Abrawh kamaxwa gipitit Uhokri ku pariye keh gikamkayh Izaki waypuka kewa abetitakbe miyakabe, wixwiw hawwata wixwiw kamaxwa ta gipitit Uhokri ku pariye keh Ukiparawiy Jesus kannikaw abetitak miyaka.

²⁵ Pitatye ig Uhokri iké Kiyapwiye Jesus adahan miyaka udukwenaprikwiw adahan katiwnihpiye utaraksanwiw. Ayteke ig hawwata kannikasepri abetitak miyaka akiw kahadbe igme ikepye wotwiw uhiyakemniwiw nukunewa kibeyne hiyakemniki.

5

Wixwiw Batek Abetnewa Mbeyne

Mt 5.12; Lk 21.10; Rom 8.35; 2 Kor 4.8, 6.4, 12.10; Fil 1.12, 28; 2 Tim 2.9; Tiyagu 1.2; 1 Ped 4.13, 5.9

¹ Kuri wixwiw kuwis kibeynepwi giwtrik Uhokri awaku ku samah wixwiw kamaxwa ta gipitit

Kiyapwiye Jesus. Kuri nikwe wixwiy ik adahan wixwiy darihwak gikak Uhokri gipitimpi Ukiparawiy Jesus Cristo.

² Ignewa ahin adahan wixwiy danuh ta git Uhokri. Kibeyne, in kibeyne kabayka ig keh wixwiy hiyá ku apim inin abetimpi ukamaxwanwiy ta gipitit. Wixwiy kabayhig takunipti mmanawa wixwiy ipeg ta gipitit ku ig keh wixwiy humaw kiyatyepwi akak Kiyapwiye Jesus gikiythani apigkutaprik ku samah Uhokri gimawkan. Wixwiy hiyakni ku in danuh wotwiy.

³ Juktah ku aysaw wixwiy hiyepne mbeyne, ka sam. Wixwiy udukweneywa kibeyhenene Uhokri. Mmanawa wixwiy hiyakni ku ini mbeyne ku in ukannuhtenwiy adahan wixwiy kannuhwa kamaxwa gipitit Uhokri abetnewa mbeyne.

⁴ Ku wixwiy kamaxwenene gipitit Uhokri abetnewa mbeyne, nikwe ig Uhokri parak abet uhawkanwiy. Apim ini nikwe in keh wixwiy pi ipegte gipitit akiw.

⁵ Wixwiy ka ipeg gipitit Uhokri waditnepyenenma. Hiyawa wixwiy abet mbeyne henneme ka sam. Mmanawa ig kuwis kawihkis Gitip ta upititwiy. Igme ay ekkenenekwa wotwiy ku samah Uhokri batek ukakwiy mpiynepepeye. Ig ekkenenekwa wotwiy ku samah ig kagam-nihrasima ukakwiy.

Jesus Umahkiswe Gidahankis Taraksapye

Mt 9.13; 2 Kor 5.19; Ef 2.5; Kol 1.21; 1 Tim 1.15

⁶ Minikwak ku aysaw wixwiy yumahte wawaygyiy wowntekneywa, ig Cristo amnihpewiy abetnewa ini hawkri. Apim ini ku aysaw wixwiy kote

hiyakte Uhokri, ig parak abet uhawkanwiy he ig umahkiswe udukwenaprikwiy.

⁷ In kaayhsima mahiko utí pahapwi ku pariye umahkiswekere gidahan pahapwi. Hiyawa ig pahapwi kibeyne hiyeg henneme in mahiko adahan utí pahapwi ku pariye umahkiswekere gidahan. Nawenétke ay pahapwi ku pariye umahkiswekere gidahan pahapwi kibeynewatnen.

⁸ Hiyaksa ig Cristo umahkiswe udahanwiy apim ini ku samah wixwiy taraksapye. Innebaki arakak ku ig Uhokri batek ukakwiy mpiynepepye.

⁹ Kuri nikwe wixwiy kibeyne giwtrik Uhokri awaku ku samah ig gikamkayh sukase gimig udahanwiy. Ku yis hiyá ig amnihpewiy henne ku samah wixwiy taraksapyete, kurikata akiw akak inin wixwiy kibeynewa giwtrik? Ig pi amnihwiyte akiw. Ig ka ipukwawiy arimkanit biyukwiki.

¹⁰ Pitatye wixwiy ka kibeynepwima giwtrik Uhokri. Henneme ig keh wixwiy humaw kewa kibeynepwibe giwtrik awaku ku samah gikamkayh umahkiswe udukwenaprikwiy. Ku yis hiyá ig amnihwiy henne ku samah wixwiy kote kibeynema giwtrik, kurikata akiw akak inin wixwiy kibeynewa giwtrik? Ig pi amnihwiyte akiw. Ig keh gikamkayh aymuhwene ay upitwiy kahadbe aysawnemenek wixwiyme aymuhwene gimun Uhokri payak gikak.

¹¹ Ka inenwatma wixwiy isamtawma ariw mbayka henneme hawwata wixwiy utí batekka giwntak Uhokri. Wixwiy utipni gipitimpi Ukiparawiy Jesus Cristo ku pariye wadithebdihpiye uhawkanwiy gikak Uhokri.

Ig Adawh Woka Mbayka Igme Cristo Woka Kabayka

1 Kor 15.21, 45

¹² Minikwak pahapwiwa awayg ig paraksase patahwaki gidahankis madikte hiyeg amedgenepwi inin. Ayge nikwe ig hawwata paraksase miyaka gidahankis abetimpi ini patahwaki. Inneki keh madikte hiyeg miyarap awaku madikte hiyeg patahwa.

¹³ Apit ig Uhokri akki gikumadukan ta git amekene Moís, ayipa hiyeg patahwa kuwis amadga inin henneme kote akkakante gitkis ku igkis tarakse Uhokri gikumadukan mmanawa yumahte amekene Moís gikumadukan.

¹⁴ Miyaka adahan madikte hiyeg ku samah giwenketeke amekene Adawh he danuhe git amekene Moís. Hiyawa ignes amekenegben ka taraksa Uhokri gikumadukan kema amekene Adawhma henneme ignekiswa miyarap. Ku samah ig amekene Adawh gipathawni tuguh ta gipititkis madikte hiyeg, ig humaw abektey adahan ku samah Kiyapwiye Jesus gabay tuguh ta gipititkis madikte gihiyegapu.

¹⁵ Igme amekene Adawh gitaraksan paraksase mbayka wotwi. Igme Kiyapwiye Jesus kakanhaw kabayka wotwi. Ku samah ig amekene Adawh ig pahapwiwa keh kaayhsima hiyeg hiyá miyaka, igme Jesus Cristo ig pahapwiwa keh kaayhsima hiyeg pi hiyapte kabayka akiw mmanawa ig kagabayisima ukakwi.

¹⁶ Pahatwowa gitaraksan gidahan pahapwiwa awayg inneki keh Uhokri hiyá wixwi tarak-

sapye. Igme Jesus Cristo gikan wotwiy nawénewa. Hiyawa wixwiy kaayhsima utaraksanwiy henneme ig keh Uhokri hiyá wixwiy ke kibeynepwibe giwtrik. Innewa gikan ig ikí wotwiy he wannihkawiynen.

¹⁷ Hennewatbaki in. Miyaka gidahankis madikte hiyeg awaku gitaraksan pahatwowa gidahan pahapwiwa awayg. Igme Jesus Cristo ig pahapwiwa keh wixwiy utí kabayka kaayhsima pi kiyeste ariw ini mbayka. Madikte hiyeg ku pariye amapa Uhokri gabay ku pariye kanibayisima, madikte hiyeg ku pariye ig keh kewa kibeynepwibe giwtrik akak gabay, igkisnewa aymuhwanek gimun Uhokri igkis kumadukanek adahan apanenekwa amun ini ku samah igkis pahapwiwa gikak Jesus Cristo.

¹⁸ Amekene Adawh ig tarakse pahaywowa. Ini gitaraksan woke mbayka gidahankis madikte hiyeg. Inneki keh wixwiy madikte humaw taraksapyekwiye awaku. Igme Jesus Cristo ig wadithebdih uhawkanwiy pahaywowa. Ini gikehni kabayka in wiwh madikte gihiyegapu abetitak mbayka, in keh igkis humaw kibeynekwiye awaku. Amun ini ig woka kabayka dehetniki gidahankis madikte hiyeg.

¹⁹ Igme amekene Adawh ku samah ig ka iha Uhokri giwn, ig keh kaayhsima hiyeg taraksapyenen. Igme Jesus Cristo ku samah ig ihpenenekwa Uhokri giwn apanenekwa, ig keh kaayhsima hiyeg kibeynepwinen.

²⁰ Inme amekene Moís gikumadukan ikaka wot, in keh wis pi hiyakte utaraksan. Inme ku samah

wis pi hiyakte utaraksan in keh wis pi hiyakte ku samah Uhokri kagamnihrasima ukak.

²¹ Inme utaraksan in keh wis utí miyaka. Inme Uhokri gamnihra in keh wis aymuhwa gimun Uhokri adahan apanenekwa gipitimpi Ukiparawiy Jesus Cristo awaku ku samah ig keh wis kibeynekwiye giwtrik Uhokri.

6

Uhiyakemniwiw Amadgaya Inin Kuwis Miyá Wowwiw

2 Kor 5.17; Gál 2.20, 5.24; Kol 2.13

¹ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Nikwe ka sam wixwiw tipiknene wixwiw taraksenene giwn Uhokri gikumadukan. Inneki keh wixwiw pi hiyakte ku samah ig Uhokri kagamnihrasima ukakwiw.”

² Kawa. Nukebyi, ka ba awna inakni henne. Wixwiw uhiyakemniwiw taraksepye in ke wotbe in kuwis miyá wowwiw. Amawka wixwiw ka muwaka kannikasin akiw adahan wixwiw keh abetki akiw.

³ Mmanawa wis hiyakni ku wixwiw ku aysaw wixwiw kew ahakwat un giwaprik Cristo Jesus amun ini wixwiw amepene ini ku wixwiw pahapwiwa gikak Cristo Jesus. Ku samah ig umahkiswe amun ini nikwe in ke wotbe uhiyakemniwiw amadgaya inin in hawwata miyapbe payak gikakbe.

⁴ Ku samah wixwiw huwikiswika ahakwat un, amun ini wixwiw amepene ini ku uhiyakemniwiw amadgaya inin ke wotbe in hawwata apuhipikabe payak gikak Cristo, in ke miyapibe ayge gikak.

Igme Cristo kannikasaka ariw gimiremni gapit Wigwiy ku pariye kagikiythanisima. Wixwiy hawwata ku samah wixwiy iyak ahakwatak un, amun ini wixwiy amepene ini ku wixwiy kadahan nukune uhiyakemniwiy kuri.

⁵ Mmanawa ku samah uhiyakemniwiy amadgaya inin in ke wotbe in miyabe wowwiy payak gikak Cristo, inme uhiyakemniwiy nukune in ke wotbe in hawwata kannikawbe payak gikak.

⁶ Minikwak wixwiy ubetkiwiy keh ku pariye kane kabay. Kurime ini uhiyakemniwiy minikweknene in ke wotbe in kuwis deddehpikabe payak gikak Cristo amin giyaknibe minikwak. Apim ini uhiyakemniwiy mbeyepye in ke wotbe in ay gipitbe Cristo. Amun ini ku samah ig miyá in hawwata in ke wotbe in miyabe. Ig Kiyapwiye Jesus umahkiswe adahanikwa ini uhiyakemniwiy mbeyepye yuma akiw. Kahadbe upitwiy ka kumadukasaw nit akiw.

⁷ Mmanawa ku aysaw pahapwi miyá, ig ka patahwa akiw.

⁸ In ke wotbe uhiyakemniwiy amadgaya inin kuwis miyabe payak gikak Cristo. Ayge nikwe wixwiy kamaxwene apit ini ku uhiyakemniwiy kannikaw nukune akiw hawwata ke igbe.

⁹ Ku samah ig Cristo kuwis kannikaw ariw gimiremni in kahayak huwewe wot ku ig ka miy-ati akiw. Miyaka ka hiyá gisamanak akiw.

¹⁰ Ku samah ig miyá ig ka daxtasaw akak patahwaki akiw. Ig pisenwa akak patahwaki pahayewpi. Kuri ku samah ig kannikaw ig ipeg gidahannenwa Uhokri.

*Amawka Wixwiy Ka Keh Mbayka Akiw
Rom 8.4; Ef 4.17; Kol 3.5; 1 Ped 4.1*

¹¹ Wixwiy hawwata. Wixwiy pahapwiwa gikak Cristo Jesus. Nikwe ikawnay ke wotbe yis kuwis miyapyebe ariw patahwaki. Ka yi muwaka keh mbayka akiw. Henneme ikawnay ke wotbe yis ipeg gidahannenwa Uhokri.

¹² Ka yi muwaka isaksa mbayka kumaduka yipit. Upit he mpiyepnyenen kibentenwa. Ka yi muwaka kumadukasaw arit yipit abetki ku pariye kane kabay.

¹³ Kawnata yi muwaka kawih yipit iné yibiy iné yiwak adahan kehne mbayka. Henneme kumadukasawnay ta git Uhokri ke hiyegbe kanikasaka ariw miyakabe. Kawihnay yipit pahapwite adahan kehne kabaykanen.

¹⁴ Hiyeg taraksapye kewa ibuktibe. Pahapwi ibukti ka hiyá igma pes ariw gannipwi gidahan gikipara. Taraksapye kawnata hiyá ignesma miniw ariw gikehnikis mbay. Wixwiyme nawenéwa ukiparawiy kuri. Ik adahan wixwiy miniw ariw madikte ukehniwiy mbay. Mmanawa wixwiy ka kumadukasaw arit amekene Moís gikumadakan akiw henneme wixwiy kumadukasaw arit Uhokri gabay.

*Amawka Wixwiy Ikaw Kabayka Abuk
1 Kor 7.22; Gál 5.1*

¹⁵ Nawenétké pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Wixwiy ipeg apitit Uhokri gabay adahan ig keh wixwiy isamtaw. Nikwe ka sam wixwiy taraksa Uhokri gikumadukan. Mmanawa wixwiy ka ipeg apitit inin ku samah wixwiy ihpene giwn

gikumadukan adahan in keh wixwiy isamtaw.” Nukebyi, ka muwaka awna inakni henne.

¹⁶ Mmah pis ka hiyak? Ku pariye pis kumadukasaw git ig ner humaw pikipara pisme humaw gibuk. Ku pis kumadukasaw arit pihiyakemni mbeyepye, nikwe pis ka hiyá pisma miniw ariw pikehni mbayka. Ku pis ka miniw ariw pikehni mbayka, pis utí miyaka nikwe. Henneme ku pis kumadukasaw git Uhokri giwn, nikwe pis humaw Uhokri gibuk pis utí kabayka nikwe, pis humaw kibeyne nikwe.

¹⁷ Kibeyne gidahan Uhokri. Minikwak yis ka hiyá yisma miniw ariw yikehni mbayka. Henneme, kibeyne, kuri yis ihpene apititakwa yiyakni ini hiyakemniki ku pariye ekkepka wotwiy adahan wixwiy wewne nikak.

¹⁸ Ayge nikwe yis isamtaw ariw ini yikehni mbayka. Yis humaw Uhokri gibuk adahan yis kehne kabaykanen.

¹⁹ Nah ayá padoh yit ku samah nah kanumyi ibukti. Henneme nah awna inakni henne kahadbe yis pukuha ka mahikonama. Minikwak in ke wotbe yis ikaw patahwaki abukbe. Apim ini yis kawih yipit pahapwite adahan kehne mbayka. Yis tipiknene kehnene mbayka apanenekwa. Kurime amawka yis ikaw kabayka abuk. Amawka yis kawih yipit pahapwite adahan kehne kabayka, yis tipiknene kehnene kabayka apanenekwa.

²⁰ Minikwak yis ka hiyá akehka kabayka awaku yis kumadukaka gapit mbayka.

²¹ Ku samah yis kehne ini mbayka, pariyepa yiwitwan kabayka abet ini mbayka? Yuma. He marakinen yis utí. Mmanawa ku apim inin yis

marekepwe akak inere. Ka inenwatma maraki yis utí. Waké yis ka miniwbe niw, nikwekam yis hawwata utí miyaka dehetniki.

²² Kurime yis isamtaw ariw mbayka akumadukan adahan yis kumadukaka gapit Uhokri. Yis ik adahan yis miniw ariw yikehni mbayka adahan yis kehne kabayka. Ini keh yis utí kabayka dehetnikinek.

²³ Patahwapye gitiwnikis adahan miyaka adahan biyukwiki giw Uhokri. Gikanme Uhokri wotwiy nawenéwa. Ig keh wixwiy aymuhwa gimun adahan apanenekwa awaku ku samah wixwiy pahapwiwa gikak Ukiparawiy Jesus Cristo.

7

Wixwiy Isamtaw Ariw Uhiyakemniwiy Amadgaya Inin

Rom 8.2; Gál 4.1; Ef 2.2; Kol 3.7

¹ Nukebyupwi, yis pukuha ku pariye inakni nuwnhu mmanawa yis hiyak ku pariye kumadukaki. Wis amedgenepwi inin wis kumadukaka apit hiyakemniki amin ku pariye amawka wis keh ku pariye amawka wis ka keh. Inenewa ku aysaw wis miyá ariw ini kumadukaki nikwe wis isamtaw niw.

² Nah kehte abektey marihwa yis hiyak huwewe. Pahapu tino, ku eg kigihgu, amawka eg msakwa ay gimun gugihgi ku samah gayipwi amadga inin. Henne ukumadukanwiy awna. Henneme ku ig gugihgi miyá guw, nikwe inakni ukumadukanwiy ka kumadukig akiw. Eg isamtaw niw.

³ In kahayak huwewe wot mmanawa ku aysaw ig gugihgi kote miyate, ku eg kamax nawenéwa awayg, eg kanumka powkemnipyo. Henneme ku gugihgi miyapi, ku eg kamax nawenéwa awayg akiw, eg ka kanumka powkemnipyoma akiw. Eg ka kanumka powkemnipyoma awaku inakni hiyakemniki ka kumadukig akiw.

⁴ Nukebyupwi, wixwiw hawwata kewa no tinobe. Minikwak wixwiw kumadukasaw arit amekene Moís gikumadukan. In ke wotbe wixwiw maripkewne nikak. Inme gikumadukan kewa ugihiwiye. Kurime wixwiw kewa pahapu tinobe ku pariye kuwis miyop giw gugihgi. Ku samah ig Cristo umahkiswe in ke wotbe wixwiwatabe miyap payak gikak ayge. Kuri nikwe wixwiw isamtaw ariw amekene Moís gikumadukan adahan wixwiw wageswa gidahan pahapwiwa akiw. Kuri wixwiw gidahan Cristo ku pariye kannikasepka ariwntak gimiremni. Ku samah wixwiw pahapwiwa gikak Cristo, amun ini nikwe kabayka gidahan Uhokri pes wowntakwiw.

⁵ Minikwak ku samah wixwiw akakte uhiyakemniwiw amadgaya inin, apim ini upitwiw kumadukaka apit upathawniwiw. Ayge nikwe he mbaykanen pes wowntakwiw. Waké wixwiw ka miniwbe niw, nikwekam wixwiw miyakam, wixwiw biyuk giw Uhokri adahan apanenekwa. Mmanawa amekene Moís gikumadukan awna: “Ku pahapwi keh mbayka, amawka ig umehpika.”

⁶ Kurime wixwiw isamtaw ariw inakni amekene Moís gikumadukan ku pariye kumadukawiy minikwak. Mmanawa kuwis uhiyakemniwiw amadgaya inin in ke wotbe in kuwis miyabe

wowwiy. Kuri nikwe ik adahan wixwiy keh Uhokri gibetki. Wixwiy ka keh gibetki akakma ku samah wixwiy mpiksaw akak ukehbetannenwatma adahan wixwiy ihpene giwn gikumadukan tamak amadga kagta. Henneme wixwiy keh gibetki akak ku samah wixwiy kadahan nukunewa uhiyakemniwiy ig Uhokri Gitip huwithawiy.

*Moís Gikumadukan Adahan Arekhetni
Upathawniwiy Wotwiy
Rom 3.20, 5.20*

⁷ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Nikwe amekene Moís gikumadukan ka kibeynema.” Nukebyi, ka ba awna inakni henne. Innewa amekene Moís gikumadukan arekhetni ku pariye ka kibeynema adahan wis keh. Nah akkite yit ku samah. Waké amekene Moís gikumadukan ka awnabe nuthu: “Ka ba miyarhaw,” nikwekam nah ka hiyakkam ku nah kehne mbayka ku samah nah miyarhaw. Nah ka hiyakkam ku patahwaki ay abet nuhiyakemni.

⁸ Kurime gikumadukan kuwis ekkepka nuthu. Nikwe nah hiyakni ku patahwaki ay abet nuhiyakemni awaku ku samah ini keh nah miyarhaw arit arakembet. Waké amekene Moís gikumadukan yumahbe, nah ka hiyakkam ba patahwaki ayma.

⁹ Minikwak ku samah nah kote hiyakte amekene Moís gikumadukan, apim ini nah ka hiyagnima ba patahwaki ayma abet nuhiyakemni. Nah ka hiyakwa ba nah tipiknenema adahan miyaka dehetniki.

Henneme ku samah nah hiyeke amekene Moís gikumadukan, apim ini nikwe in kahayak huwewe nuthu ku nah patehwepye nah ka wew wadit. Ayge amun ini nikwe nah hiyakni ku nah tipiknene adahan miyaka adahan biyukwiki giw Uhokri.

Moís Gikumadukan Akki Ku Upathawniwiw Keh Wixwiw Biyuk Giw Uhokri

1 Kor 15.56; Gál 3.10

¹⁰ Ig amekene Moís gikumadukan in ikaka wot adahan ku pariye hiyeg ihepye inakni giwn iggi ik adahan ig aymuhwa gimun Uhokri adahan apanenekwa. Hiyaksa nahme ka ihpinwa. Nikwe ini gikumadukan keh nah utí ini miyaka ku pariye keh nah biyuk giw Uhokri adahan apanenekwa.

¹¹ Mmanawa ini patahwaki abet nuhiyakemni in kiniswen. Nah ikewkerepye kibeyne henneme ini nupathawni keh nah taraksa gikumadukan. Ayge nikwe in keh nah utí miyaka dehetniki.

¹² In kahayak huwewe wot nikwe ku ig amekene Moís gikumadukan in kibeynewa. In yuma patahwaki nibet. In barewpit in wadit.

¹³ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Henneme ini gikumadukan ku pariye kibeynewa innewa keh nah utí miyaka akiw.” Kawa, nukebyi, upathawni arannipwi keh wis utí miyaka. In nupathawni keh nah taraksa akak inakni giwn ku pariye kibeynewatnen adahan in keh nah utí miyaka. Ayge nikwe metakwa nah hiyekepni ini nupathawni. Nah hiyakni ku inyerwa nuhiyakemni patehwepye. Mmanawa amekene Moís gikumadukan keh ini nupathawni

amebyemni pi kahayakte akiw ku in mbeyepye mpiynepepye.

Nah Kehkere Kabayka Hiyaksa Nah Keh Mbayka

Gál 5.17

¹⁴ Wixwiy hiyakni ku ig amekene Moís gikumadukan ku innewa Uhokri gihiyakemni. Nahme nuhiyakemni amedgene inin. Ka ik adahan nah wew apigku gihiyakemni awaku nah kanupathawnisima. Nah ka hiyá nahma isamtaw ariw nupathawni nuwneteknewa.

¹⁵ Nah ka pukuha ku samah nuhiyakemni. Nah kehkere ku pariye waditnen henneme nah ka hiyá nikhka. Hiyaksa nah keh ku pariye nah ka kehkere.

¹⁶ Ku samah nah ka kehkere ini mbayka ku pariye nah keh, amun ini nikwe nuhiyakemni tuguh hehpekwiye akak amekene Moís gikumadukan. Ayge nikwe nah hiyá ini gikumadukan kabay nuthu.

¹⁷ Nikwe in kahayak huwewe ku nah ka nuwneteknewatma keh ini mbayka ku pariye nah kane kehkere. In nupathawni arannipwi ku pariye ay abet nuhiyakemni.

¹⁸ Nah hiyakni ku nuhiyakemni amadgaya inin ku in kuwis patehwepye yuma kabayka ay nibet. Mmanawa nah kehkere kabayka henneme nah ka hiyá nikhka.

¹⁹ Nah ka keh ini kabayka ku pariye nah kehkere. Hiyaksa nah keh ini mbayka ku pariye nah kane kehkere.

²⁰ In arekhetni huwewe nuthu ku ka nuwn-teknewatma nah keh ini mbayka. In nupathawni arannipwi ku pariye ay abet nuhiyakemni.

²¹ Nupathawni kumadukepun. Nah kehkerepye kabayka henneme inepye mbayka nah pi kehte.

²² Nah batek gikak Uhokri gikumadukan akak ntipuh.

²³ Henneme nah hiyá nawenéwa kumadukaki ay abet nuhiyakemni amadgaya inin. Ini kumadukaki siguhak akak Uhokri gikumadukan ku pariye ntipuh amapa. In keh nah isaksaw arit mbeyepye hiyakemniki.

²⁴ Ini keh nah wakaymni mpiynepepye. Kit nah utí bisiket adahan nah isamtaw ariw ini mbeyepye hiyakemniki ku pariye utepkiswiye miyaka nuthu ku pariye keh nah biyuk giw Uhokri adahan apanenekwa?

²⁵ Kibeyne gidahan Uhokri. Ignewa Uhokri keh nah isamtaw niw gipitimpi Ukiparawiy Jesus Cristo. Waké ka ignema keh nah isamtaw ariw ini mbeyepye hiyakemniki, nikwekam nah msak-wakam akak nuhiyakemni mategbetnenekwa. Akak ntipuh nah amapa Uhokri gihiyakemni. Akakme nuhiyakemni amadgaya inin nah amapa mbeyepye hiyakemniki.

8

Ku Uhokri Gitip Kumadukawiy Wixwiy Ka Adahanma Miyakama Akiw

¹ Kurime ig keh wixwiy isamtaw adahan wixwiy ka isaksaw arit ini mbeyepye hiyakemniki amun ini ku aysaw wixwiy pahapwiwa gikak

Cristo Jesus. Amun ini nikwe wixwiy ka adahanma miyakama akiw.

² Wixwiy ke wotbe wixwiy kuwis kannikaw ariw umiremniwiy giw Uhokri. Kuri wixwiy ipeg gidahan Uhokri awaku ku samah wixwiy pahapwiwa gikak Cristo. Kuri ig Cristo Gitip ay abet uhiyakemniwiy. Ignewa ku pariye kumadukawiy. Ayge nikwe wixwiy isamtaw ariw upathawniwiy akumadukan. Ayge nikwe wixwiy ka utí ini miyaka ku pariye keh hiyeg biyuk giw Uhokri adahan apanenekwa.

³ Inme amekene Moís gikumadukan in yuma awaygyisima adahan in keh wis humaw kibeyne apigkutaprik ku samah umawkan mmanawa upathawni mpithaw adahan wis ka ihpin. Igme Uhokri ig kagawaygyisima adahan ig keh wis humaw kibeyne. Ig awahkise gidahanwa gikamkayh adahan ig kinaghaw ig wageswa ihtikekne ke wixwiybe taraksapye adahan ig umahkiswe udukwenaprikwiw adahan katiwnihpiye utaraksanwiw. Ayge nikwe ig mategbete ahawkan ini upathawniwiy akumadukan ku pariye aynene abet uhiyakemniwiy adahan in ka taraksasawiy akiw.

Ku Uhokri Gitip Kumadukawiy, Wixwiy Isamtaw Ariw Upathawniwiy Akumadukan

2 Kor 3.18; Gál 5.16

⁴ Inneki keh wixwiy awaygye adahan wixwiy iha Uhokri gikumadukan adahan wixwiy wew wadit ku samah ig ayá wotwiw. Mmanawa wixwiy ka wew akakma uhiyakemniwiw amadgaya inin

akiw, henneme wixwiy wew akak Uhokri Gitip gihiyakemni.

⁵ Mmanawa ku pariye hiyeg wewne akak gihiyakemnikis amadgaya inin, ignes aminenekwa hiyakemniki amadgaya inin. Ignahme ku pariye wewnenes gikak Uhokri Gitip gihiyakemni, igkis aminenekwa Uhokri gihiyakemni.

⁶ Ku pariye aminenekwa hiyakemniki amadgaya inin, aysawnemenek ignes miyanek adahan igkis biyuk giw Uhokri adahan apanenekwa. Ignahme nerras ku pariye aminenekwa Uhokri Gitip gihiyakemni, igkis aymuhwanek gimun Uhokri adahan apanenekwa. Hawwata akiw igkis wew karisaw ay amadga inin.

⁷ Hiyakemniki amadgaya inin siguhak akak Uhokri gihiyakemni. Hiyeg ku pariye wewne akak ini hiyakemniki amadgaya inin ignes ka kumadukasewkere ta git Uhokri. Waké igkis kumadukasewkere git Uhokri, igkis ka hiyakam asamanak.

⁸ Mmanawa ku pariye hiyeg wewnene akak gihiyakemnikis amadgaya inin ignes ka hiyá akehka Uhokri gibetki.

⁹ Wixwiyme ka huwithasaw arit uhiyakemniwiy amadgaya inin akiw. Wixwiy ihpene Uhokri Gitip giwn. Mmanawa ig Uhokri Gitip ay abet uhiyakemniwiy. Ku pariye hiyeg yuma Cristo Gitip ay abet gihiyakemni, iggi ka Uhokri gikamkayhma. Henneme kibeyne, wixwiy igyewa gikamkayupwi.

Uhokri Gitip Keh Utipwiy Upitwiy Aymuhwa Adahan Apanenekwa

Jo 7.38; 1 Kor 15.12; 1 Tess 4.16; Apok 20.4

¹⁰ Hiyawa upitwiy miyá awaku upathawniwiy, utipwiyme ka miyá. Ku Cristo ay upitwiy, ig Gitip keh utipwiy aymuhwa adahan apanenekwa awaku ku samah ig keh in barewbetye.

¹¹ Juktah ini upitwiy ipeg akiw aysawnemenek. Uhokri kannikase Kiyapwiye Jesus gipit ariwntak gimiremni. Ku ig Uhokri Gitip ay upitwiy, nikwe ig ku pariye kannikase Cristo Jesus gipit ariwntak miyaka ig hawwata kannikasa udahanwiy upitwiy amadgaya inin. Ig kannikasin akak Gitip gannu ku pariye ay upitwiy.

¹² Nikwe nukebyupwi, wixwiy ka mpiksaptihka akiw adahan wixwiy wew akak uhiyakemniwiy amadgaya inin.

¹³ Mmanawa ku wixwiy wew akak ini uhiyakemniwiy amadgaya inin, wixwiy miyarapnek. Henneme ku wixwiy wew akak Uhokri Gitip gihiyakemni, ku wixwiy mpiyasa ukehbetanwiy amadgaya inin akak Gitip gannu, ayge nikwe wixwiy ka miyá giw Uhokri. Henneme wixwiy aymuhwa gimun Uhokri adahan apanenekwa.

Uhokri Gitip Keh Wixwiy Humaw Uhokri Gikamkayupwi

Gál 3.26, 4.1

¹⁴ Mmanawa ku pariye hiyeg huwithasaw ta git Uhokri Gitip igkisnewa ku pariye Uhokri gikamkayupwi. Ayge nikwe igkis aymuhwa gimun Uhokrinek.

15 Mmanawa ku samah wixwiy amere Uhokri Gitip, ig ka kumadukawiy akak mpiksaki ke wotbe wixwiy gibukpigbe. Kuri ig kumadukawiy akak kabayka hawwata ku samah pahapwi igti kumaduka gikamkayh. Kuri wixwiy iha giwn ka akakma wapisniwiyma gibohri henneme wixwiy iha giwn awaku ku samah ig Wigwiy. Ig Gitip keh wixwiy humaw gikamkayupwi. Ig keh wixwiy kighaw ta git, wixwiy kanumri “Pa, Nighu”.

16 Kibeyne, ig Uhokri Gitip akki wotwiy abet uhiyakemniwiy ku wixwiy igyerwa Uhokri gikamkayupwi.

Aysawnemenek Wixwiy Kawih Jesus Gikiythaninek

Jo 17.22; 2 Kor 4.17; 1 Ped 4.13; Kol 3.4

17 Ku samah wixwiy Uhokri gikamkayupwi, nikwe ku pariye Wigwiy gidahan in udahanwiywata. Aysawnemenek wixwiy darihpin hawwata ku samah gikamkayh Cristo kuwis darihpin kuwis. Wixwiy hiyepne mbeyne kuri apatra ku samah wixwiy gikamkayupwi. Henneme ka sam. Mmanawa ku wixwiy hiyá mbeyne payak gikak, ayge nikwe wixwiy kawih gikiythaninek payak gikak.

18 Inin mbeyne ku pariye wixwiy hiyepne ku akak inin, in ka ariknawnama. Aysawnemenek wixwiy humaw Uhokri gikamkayupwi kaukiythaniwiysima akak Kiyapwiye Jesus gikiythani. Nah hiyakni ku ini ukiythaniwiy in kaayhsima mpiya ariw ini mbeyne.

19 Mmanawa madikte ariknebdi ku pariye Uhokri keh in wahepnenekwa adahan ku aysaw

wixwiy hiyapkiska ku wixwiy gikamkayupwi apigkutaprik ku samah gimawkan Wigwiy.

Aysawnemenek Madikte Ariknebdi Kibeynek-wiyenek

²⁰ Kuri ini ariknebdi ku pariye Uhokri keh in ka dahwa in ka kabayhtiwatma kema pitatyema ku samah hawkri humaw. Henneme ka nihawkanaprikma. Igwa Uhokri keh in ka dahwa. Henneme ig keh in wahepnenekwa juktah ku aysaw nihawkanaprik danuh.

²¹ Mmanawa aysawnemenek in ka hiyá biyukka akiw in ka mugumugu akiw. Apim ini wixwiy hiyapkiska ku wixwiy Uhokri gikamkayupwi kiyatyepwi akak Kiyapwiye Jesus gikiythani apigkutaprik ku samah Uhokri gimawkan. Hawwata apim ini madikte in ariknebdi ku pariye Uhokri gikehapan in hawwata kibeynekwiye kiyatyekwiye payak ukakwiw.

²² Wixwiy hiyakni kuri ku madikte ku pariye Uhokri gikehapan in he kayawpari msekwe in kayah ke pahapu tinobe pamakutekwiyobe.

Wixwiy Wahepnene Ku Aysaw Wixwiy Apigkutaprik Ku Samah Uhokri Gimawkan

Fil 3.12

²³ Ka inenwatma ini ariknebdi kayah. Wixwiy hawwata kayah. Wixwiy kuwis kadahan in Uhokri gikan pitatye wotwiw. Ini gikan in Uhokri Gitip. Henneme wixwiy kayah apititak uyakniwiw wixwiy kahhekanaw ku samah wixwiy wahepnene ku aysaw wixwiy hiyapkiska ku wixwiy Uhokri gikamkayupwi kiyatyepwi akak Kiyapwiye Jesus gikiythani. Mmanawa apim ini wixwiy

kawihnek upitwiy kiyatye ku pariye kawih udahanwiy.

²⁴ Ku samah ig Uhokri kuwis kidiswewiy in ikene wawaygyiy adahan wixwiy ihpene ku aysawnemenek wixwiy humaw apigkutaprik ku samah gimawkan. In hawwata ikene wawaygyiy adahan wixwiy wahepnenekwa ku aysaw in danuh. Waké in kuwis danuhbe wixwiy ka wahapnikam akiw. Mmanawa wis ka wahap ku pariye kuwis danuh wot.

²⁵ Wixwiyme, ini kabayka ku pariye wixwiy wahepnene in kote danuhte. Henneme wixwiy kiyaknihwa adahan wixwiy wahepnene ku aysaw in danuhnek adahan wixwiy humaw apigkutaprik ku samah Uhokri gimawkan.

Uhokri Gitip Ayapaw Piriyepekaw
Ef 6.18; Judas 20

²⁶ Hawwata akiw ig Uhokri Gitip ayapaw piriyepekaw. Wixwiy yuma uhiyakemniwiy. Wowntekneywa wixwiy ka kannuh piriyepekaw ku samah Uhokri gimawkan. Henneme ignewa Uhokri Gitip piriyepekaw udahanwiy. Ig keh wixwiy kayah gidahanwa giwakemni apititak uyakniwiy. Ig keh wixwiy kayah mpiynepepye juktah wixwiy kahhekanaw. Wixwiy ka ik adahan akkin git akakma yuwit.

²⁷ Ka sam. Ig Uhokri ka aminama ariw yuwit. Ig amin ku pariye apit uyakniwiy. Ig hiyak ku kamin Gitip awnene ay apit uyakniwiy. Mmanawa ig Uhokri Gitip keh upigyepkawniwiy tuguh apigkutapriknawa ku samah Uhokri gimawkan gidahankis gihiyegapu.

*Madikte Wageswanek Adahan Kabayka Uda-
hanwiy*

*Rom 8.37; 2 Kor 4.17, 12.10; Fil 1.12; 1 Ped 4.13,
5.10*

²⁸ Ku wis inyerwa batekye gikak Uhokri, ku wis kuwis iha Uhokri gihumkan ta gimkanit adahan igme keh ukak ku samah ig ikiswanaw udahan, nikwe madikte ku pariye danuh wot in wageswanek adahan kabayka udahan.

*Wixwiy Wageswanek Hehpekwiye Ke Jesusbe
2 Kor 3.18; 1 Jo 3.2*

²⁹ Ku samah yumahte hawkri ig kuwis hiyakwiy. Ayge ig ikiswanaw udahanwiy adahan wixwiy wageswa hehpekwiye ke gikamkayhbe Kiyapwiye Jesusbe kahadbe ig kaayhsima gikamkayupwi kewa Kiyapwiye Jesusbe. Igme Kiyapwiye Jesus ig gikamkayh eggutye wixwiyme gikamkayupwi buttitwiyepwi.

³⁰ Ku samah ig ayipa ikiswanaw henne udahanwiy, ig humekwewiy ta gimkat. Ku samah ig humekwewiy ig hawwata wadithebdih utaraksanwiy. Ku samah ig wadithebdih utaraksanwiy, ig hawwata keh wixwiy kiyatye akak Kiyapwiye Jesus gikiythani.

*Uhokri Kapigsawiy Kabayhtiwa Upetunya-
puwiy Ka Hiyá Usamanakwiy*

³¹ Inneki keh wixwiy hiyakni ku ig Uhokri kapigsawiy kabayhtiwa. Ku samah ignewa Uhokri kapigsawiy, nikwe yuma pahapwinama upetunyawiy hiyá usamanakwiy.

³² Kibeyne, ig Uhokri kuwis akki kaayhsima kabayka wotwiy. Juktah ig ka kapigsa gidahanwa

gikamkayh wowwiy. Ig ikepri adahan hiyepne mbeyne udahanwiy. Yuma kabayka henne akiw. Ku wis hiyá ig kuwis iké gikamkayh udahanwiy, inkata akiw ig ka ikí wotwiy madiktema kabayka?

Utaraksanwiy Ka Hiyá Amaptanka Uhokri Gamnihra Danuh Wotwiy

³³ Wixwiynewa Uhokri gihiyegapu gibetkipu. Ignewa Uhokri kuwis keh wixwiy kewa kibeynepwibe giwtrik. Pariye hiyeg hiyá ukamyahkawiy kuri ta git Uhokri? Yuma pahapwinama.

³⁴ Pariye hiyeg ayta ipukwewiy hampa arimkanit biyukwiki apatra utaraksanwiy? Yuma pahapwinama. Mmanawa igwa Cristo Jesus kuwis umahkiswe udukwenaprikwiy apatra utaraksanwiy. Ka inenwatma ig umahkiswa, ig hawwata kannikaw ariw gimiremni. Ka inenwatma ig kannikaw ariw gimiremni, ig kuri ig ay gihumwa Uhokri. Ig piriyepekwenekwa git Uhokri udahanwiy.

Yuma Ariknawnama Mbayka Hiyá Amaptanka Uhokri Gamnihra Danuh Wotwiy

³⁵ Nikwe pariye hiyá amaptanka Cristo gamnihra danuh wotwiy? Yuma ariknawnama mbayka hiyá usamanakwi. Ka sam wixwiy abetnewa mbeyne abetnewa kiyimwiki. Kawnata sam hiyeg hiyapkis mbeyne wotwiy. Kawnata sam wixwiy kamax matipwa. Kawnata sam wixwiy madipti. Kawnata sam wixwiy abetnewa kibohriki, abetnewa miyaka. Kibeyne, yuma ariknawnama mbayka hiyá amaptanka Uhokri gamnihra danuh wotwiy.

³⁶ Hennewa wixwiw hiyá ini mbeyne ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna: “Kiyapwiye, usuh pihiyegapu ay abet miyaka mataytak. Hiyeg ikiy usuh kewa muttuhbe adahan igkis giwmeptenkis.”

³⁷ Ka sam. Madikte ini mbeyne in ka hiyá awenkebdihka uhawkanwiw. Wixwiw ik adahan wanegbeta ahawkan ini mbeyne akak Cristo gamnihra. Ig wagesni humaw kabayka mpiy ini mbeyne akiw.

Yuma Ariknawnama Hiyá Amaptanka Uhokri Gamnihra Danuh Wotwiw

³⁸ Mmanawa nah hiyakni ku yuma ariknawnama hiyá amaptanka Uhokri gamnihra danuh wotwiw, iné umiremniwiw, iné wowskawniwiw amadga inin, iné mbeypiye ahj, iné wapityempu gikiparadkis, iné ku pariye ay amadga inin kuri, iné ku pariye nemnikumpiye.

³⁹ Iné ku kiney wixwiw ayhté inut ayhté warikwi, iné hiyeg detyepwi. Yuma pahapwinama hiyá amaptanka Uhokri gamnihra danuh wotwiw mmanawa wixwiw pahapwiwa gikak Ukiparawiy Cristo Jesus.

9

Uhokri Ikaksa Kaayhsima Kabayka Ta Gitkis Judeyenepwi

At 3.25; Rom 3.2; Ef 2.3

¹ Nukebyupwi, nah kaayhsima muwaka nuyakipwi judeyenepwi pukuha inakni Uhokri gamnihra. Ku samah Cristo ay nupithu nah awna inakni yuwit inyerwatbakin. Ka nuwasemnima.

Gaytakkis hiyeg ikí ku nah ka batek gikakkis hiyeg judeyenepwi. Bawa nah inyerwa batek gikakkis. Nah hiyakni abet nuhiyakemni Uhokri Gitip akki nuthu ku inakni yuwit inyerwa.

² Nah wakaymni gidahankis hiyeg judeyenepwi kaayhsima. Nah kayah gidahankis takunipti apititak nuyakni.

³ Pi kabaytekama nahwatkam biyuk giw Cristo mpinekata igkis nukebyupwi judeyenepwi biyuke giw. Nah kadniye gidahankis mmanawa wahawkri pahapwiwa gikakkis. Igkis israelyenepwi hawwata ke nahbe.

⁴ Minikwak wahawkripwi israelyenepwi kabunuga gikak Uhokri. Ig Uhokri keh igkis humaw ghiyegapu. Ig ekkenenekwa gannu gitkis akak gamuwyi. Ig akki gitkis ku pariye gimawkan. Ig akki gitkis gikumadukan. Ig akki gitkis adahan ku samahpa igkis kiyathig. Ig ikakse gitkis kaayhsima kabayka.

⁵ Gahawkrikis pitatyepwi igkis kiyatye hiyeg igkis amekene Abrawh gikak amekene Izaki amekene Jakó. Igwa Cristo kinagsaw ay gibetkis israelyenepwi ig ku pariye kumadukene madikte, ig ku pariye Uhokri ku pariye kis adahan wixwiy kabayhig adahan apanenekwa. Ameh.

Uhokri Giwn Ka Waditnepyenenma

Rom 3.1; Gál 4.21; 2 Tim 2.13

⁶ Henneme igkis israelyenepwi ka utí madikte ini kabayka ku pariye Uhokri ikakse gitkis ghiyegapu. Ka sam. Inakni giwn ka waditnepyenenma. Ka ik adahan wis awna ku giwn he wadit-

nepyenen. Mmanawa igkis israelyenepwi igkis ka madiktema igyerwa Uhokri ghihiyegapu.

⁷ Ini ku samah igkis amekene Abrawh ghihiwhipwi ka innema keh igkis humaw Uhokri ghihiyegapu nikwe. Nah kehte abektey gikakwa amekene Abrawh. Ig amekene Abrawh kakamkayh piyana gikebyikis ig amekene Izaki gikak ig amekene Ismael henneme igkis ka piyamatema gikamkayh igyerwatma giwntak Uhokri. Ig Uhokri awna:

“Nerrasnen gikamkayupwi Izaki nerrasnen ik adahan igkis humaw nuhiyegapu.”

⁸ Igme amekene Ismael ig amadga wayk awaku ku samah amekene Abrawh mpiksaw kakamkayh akak gikehbetannenwa. Nikwe ig amekene Ismael gikamkayupwi ka humaw Uhokri ghihiyegapu. Igme gikamkayh amekene Izaki ku pariye igyerwa giwntak Uhokri, ku pariye ig Uhokri ikakse git, iggi gikamkayupwi humaw Uhokri ghihiyegapu.

⁹ Mmanawa ig Uhokri ikakse amekene Izaki ta git amekene Abrawh. Ig awna git:

“Adahan pahak kamukri apim ig kayg nah keh pihayo Sara kakamkayhnek.”
Hennewatbaki ig Uhokri gikaksan git.

¹⁰ Igme amekene Izaki, ig kuwis kiyapariye kuwis, ig Uhokri hawwata ikakse ku pariye danuh ta gitkis gidahanwa gikamkayupwi. Apim ini ig wahawkriwiy Izaki kakamkayh abes gukak gihayo amakano Rebeka. Ig eggutye kewye Esau. Igme butitwiye kewye Jakó.

¹¹⁻¹² Igkis abes yumahte amadga hawkri, igkis yumahte gikehnikis iné mbayka iné kabayka,

henneme kuwis ig Uhokri ikakse ku pariye danuh gitkis. Ig awna gut amakano Rebeka:

“Ku aysaw pis kakamkayhnek, ner eggutye kumadukakanek gapit ner butitwiye.”

Inakni arekhetni huwewe wot ku Uhokri apanenekwa ig kaniy gihiyegapu ku pariye gimawkan. Ka akakma ukehbetannenwatma wis kaniykwisa git. Henneme ig humakwi ta gimkat giwnsteknewa.

¹³ Hennewa inakni gikaksan gut amakano Rebeka in kuwis kahayak kuwis mmanawa ariwn-teke ini, ayipa guhiwhipwikis amadga hawkri, ig Uhokri awna:

“Nah kuwis kapigsa Jakó gihiwhipwi. Igme Esaú gihiwhipwi nah ka kapigsigkis.”
Hennewatbaki ig Uhokri gannasan awna.

Yuma Pahapwinama Waytakwiw Kis Adahan Uhokri Amnihgi Henneme Uhokri Amnih Ku Pariye Ig Amnikkere

Ex 33.19

¹⁴ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Uhokri ka keh wadit ku samah ig ka kapigsa amekene Esaú gihiwhipwi.” Nukebyi, ka muwaka awna inakni henne.

¹⁵ Mmanawa ig Uhokri awna ta git amekene Moís. Giwn:

“Nah amnih ku pariye nah amnikkere. Nah bayahmina ku pariye nah bayahminekere.”

¹⁶ Nikwe kawki umawkanma keh ig kaniypewi. Iné kawmata ukehbetannenwatma. Igwa Uhokri kaniy ku pariye ig amnikkere giwnsteknewa.

¹⁷ Ig Uhokri gannasan minikweknene akki inakni huwewe wotwiy. Mmanawa in akki ku samah ig keh gikak amekene Faraó. Ig awna git:

“Nah keh pis humaw hiyeg gikiparakis kahadbe madikte hiyeg hiyá ku samah nah kananusima hiyak pikak. Kahadbe igkis hiyapni henne, igkis kinetihwa numinhu muwwapu amadga hawkri.”

¹⁸ Hennewa ig Uhokri amnih ku pariye ig amnihkere. Ig dahkis ku pariye giyakni ig dahkiskere.

¹⁹ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna nuthu: “Nikwe ka amekene Faraó gihawkanaprikma ku ig dahkise giyakni. Mmahki ig Uhokri sarayhni gipitit? Ig kehne ku samah Uhokri ikiswanaw gidahan.”

²⁰ Nukebyi, ka ba awna inakni henne. Pis he hiyeg amadgayanen inin. Pariyenekap adahan pis karatonaw gitiput Uhokri? Yuma pahapwinama waytakwiy kis adahan Uhokri amnihgi. Wixwiy ka ariknawnama gitiput. Wixwiy kewa parawkambe. Igme Uhokri ig kewa pahapwibe ku pariye batak ini parawkam. Pahapwi gibatkan ka hiyá inma awna git: “Mmahka pis kehun henne?”

²¹ Ku pariye batak parawkam ig ik adahan ig batakni ku samah gimawkan. Ariwntak pahawo parawkam ig ik adahan ig keh pisaya teggin. Pahá teggin barewye adahan kibeyne kawihka, pahame teggin mbeyepye adahan kawihka hennen. In ka adahanma bayahka.

²² Hawwata ig Uhokri gikakkis hiyeg. Gaytakkis hiyeg ig kapigsigkis. Gaytakkisme ig ka kapigsigkis. Iignes kawih adahan padekwiki

hawwata ke pahá tegginbe mbeyepyebe. Henneme ig kiyakan adahan gipedkeptenkis. Mmanawa ig muwaka akki ku samah ig ka batek akak patahwaki. Ig muwaka akki hawwata ku samah ig detye adahan pisenwa akak patahwaki. Nerras ku pariye ig ka kapigsigkis igkisnewa kawih adahan arekhetni ini.

²³ Hawwata akiw ig muwaka akki ku samah ig kagamnihrasima. Ig muwaka akki ku samah gamnihra in kibeynewatnen. Nerras ku pariye ig kapigsigkis adahan ignes kawih gikiythani, igkisnewa kawih adahan arekhetni ini gamnihra.

Uhokri Amnih Hiyeg Kane Judeyenepwima Payak Gikakkis Hiyeg Judeyenepwi

Át 10.34; Rom 15.7; Gál 3.28; Ef 2.16

²⁴ Kibeyne, nukebyupwi, wixwiy gikanyanpu adahan ig ukapriwtewiy. Waytakwiy hiyeg judeyenepwi. Waytakwiyme hiyeg kane judeyenepwima. Henneme kibeyne, wixwiy madikte gibetkipu gikanyanpu.

²⁵ Hennewa in ku samah in awna amadgatak amekene Oséyas gikagtan. Ayge ig awna:

“Nerras hiyegipiyenepwi ku pariye kane judeyenepwima ku pariye pitatye ka ndahanma, kurime nah keh igkis humaw ndahan. Nerras ku pariye pitatye nah ka batek gikakkis kurime nah keh igkis humaw nubetkipu.

²⁶ Ku kapit waxri ku kiney minikwak nah awna gitkis ku igkis ka nuhiyegapuma aygewata igkis kanumkanek Uhokri dehetniye gikamkayupwi.”

27 Giminkisme hiyeg israelyenepwi ig Uhokri gawnepe amekene Isaías awna:

“Yis israelyenepwi, yis kaayhsima yikebyi ke kayhbe akigbimna parawhokwa. Henneme ka kibitema yaytak isamtawnek.

28 Mmanawa Ukiparawiy ka ayipwi hiyapkis yit apatra yitaraksan ku samah ig kuwis awna. Ig hiyapkis yit pahatyamin amadga wayk.”

29 Hawwata ig amekene Isaías awna:

“Ig Ukiparawiy Uhokri ig kagidatnisima. Waké ig ka amnih mpitha waytakwiybe, nikwekam madikte wixwiy biyukwikam. Wixwiy biyukap ke hiyeg sodomayenepwibe ke hiyeg gomohayenepwibe.”

Hennewa in ku samah ig amekene Isaías awna.

Kabá Madikte Hiyeg Judeyenepwi Kote Kamaxwekere Gipitit Jesus

30 Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Mmahki Uhokri gawnepepu awna inakni yuwit?” Nukebyi, igkis awna inakni yuwit henne adahan ekkene wot ku nerras hiyeg kane judeyenepwima ku pariye minikwak kane mpik-saw wew wadit giwtrik Uhokri, kurime igkis wageswe kewa kibeynepwibe giwtrik awaku ku samah igkis kamaxwa ta gipitit Cristo.

31 Igkisme hiyeg israelyenepwi ku pariye mpiksewnes wew wadit giwtrik Uhokri akak ku samah igkis ihpenes amekene Moís gikumadukan, igkis mpiksewnes henneme igkis ka hiyá igkisma wageswa kewa kibeynepwibe giwtrik.

³² Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Mmahki igkis ka hiyá igkisma?” Nah akkite pit. Awaku akak gikehbetankisnenwa igkis mpiksaw adahan igkis ikaw kibeyne giwtrik Uhokri. Igkis ka kamaxwekere gipitit Kiyapwiye Jesus. Amun ini nikwe ig Kiyapwiye Jesus humaw kewa pahow tipbe ku kapitit igkis tese igkis tuguhe dunibdiwarumpi.

³³ Hennewatbaki ig Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Ipegnay. Aysawnemenek nah ke wotbe nah ikis pahow tipbe ay gibetkis hiyeg siyawhyenepwi. Eggu tip keh igkis tuguhe dunibdipiwarumpikisnek. Ku samah pahapwi kiyimwihwa akak tip ku kapit ig tes gikugku, igkis judeyenepwi hawwata igkis kiyimwihwanek gikak ner ku pariye nah ikis ayge gibetkis. Henneme ku pariye hiyeg kamaxwenepwi gipitit igkis ka tugh dunibdipinama. Igkis ka marakwa gipitkis gitiput Uhokri. Hennewatbaki ig Uhokri gannasan awna.

10

¹ Nukebyupwi, numawkanuhwa apititak nuyakni ku nukebyupwi israelyenepwi isamtaw. Innewa nupigyepkawni git Uhokri.

² Mmanawa nah hiyakni ku igkis mpiksewnes giharit Uhokri. Gitkis igkis kiyathig. Gitkis igkis kehnes gibetki. Bawa igkis ka hiyakri inyerwatma.

³ Mmanawa igkis ka hiyaknima ku ignewa Uhokri kannuh waditha hiyeg. Gimawkankis igkiswa humaw kibeyne hiyeg akak gimapuswankis

akak gikehbetankisnenwa. Inneki keh igkis ka isaksa Uhokri wadithigkis.

⁴ Gipewkankis igkis humaw kibeyne hiyeg akak ku samah igkis mpiksaw iha giwn amekene Moís gikumadukan. Bawa kawa. Ignewa Cristo ku pariye keh hiyeg humaw kibeynepwi. Ig waditha madikte ku pariye kamaxwenepwi ta gipitit.

⁵ Ig amekene Moís kinetihwa amadgatak gik-
agtan amin ku samah hiyeg humaw kibeynepwi
akak ku samah igkis ihpenes gikumadukan. Ig
awna:

“Ku pahapwi ihpenenekwa madikte inakni
kumadukaki, iggi aymuhwanek gimun Uhokri
adahan apanenekwa.”

Uhokri Gihiyakemni Ka Mahikonama Adahan Wis Utipni

⁶ In kaayhsima mahiko adahan wixwiy iha
giwn amekene Moís gikumadukan madikte hen-
neme in ku samah Uhokri keh wixwiy humaw
kewa kibeynepwibe awaku ku samah wixwiy
kamaxwa ta gipitit Cristo in ka mahikonama
wotwiy. Kibeyne, wixwiy ka muwaka keh arik-
nawnama mapiy udatniwiy. Wixwiy ka muwaka
atak inugikute adahan wixwiy muhuxsa Cristo
adahan ig keh wixwiy humaw kibeynepwi.

⁷ Iné wixwiy kawmata muwaka atak ta warikwit
adahan wixwiy kannikasa Cristo ariw miyaka.

⁸ Kibeyne, ig Uhokri gihiyakemni ka
mahikonama adahan wis utipni. In kennesa
umun. In ay ubiygik, in ay apit uyakni. Ini
gihiyakemni adahan wixwiy kamaxwa ta gipitit
Cristo. Inwata hiyakemniki ku pariye usuh
ekkene ta gitkis hiyeg.

9 Usuh awna gitkis: “Ku pis awna inyerwa akak pibiy: ‘Kiyapwiye Jesus nukipara’, ku pis iha apititak piyakni ku Uhokri kannikasig ariw gimiremni, amun ini nikwe pis isamtaw.”

10 Mmanawa apititakwa uyakni wis kamaxwa gipitit Cristo. Akakme ubiy wis kinetihwa gimin. Innewa keh wis kewa kibeynepwibe giwtrik Uhokri. Innewa keh wis isamtaw ariw upathawni.

11 Hennewa in ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Ku pahapwi kamaxwa ta gipitit Cristo, ig ka marakwa gipit gitiput Uhokri.”

12 Inakni yuwit kawih gidahankis madikte hiyeg mmanawa ig Uhokri hiyá hiyeg judeyenepwi akak hiyeg ku pariye kane judeyenepwima igkis hehpekwiye giwtrik. Igwata gikiparakis. Ig kagamnihrasima gikakkis madikte hiyeg ku pariye amnihswenepwi git.

13 Hennewa in ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Madikte hiyeg ku pariye amnihswenepwi ta git Kiyapwiye Uhokri ignes amnihkanek.”

Ku Hiyeg Ka Kinetni Gak Cristo, Ignis Ka Hiyá Igekisma Kamaxwa Gipitit

2 Kor 5.20

14 Henneme ku hiyeg ka kamaxwa ta gipitit Cristo, nikwe ignes ka hiyá igkisma amnihswa git. Hawwata akiw ku igkis ka kinetni gak, nikwe igkis ka hiyá igkisma kamaxwa ta gipitit. Hawwata akiw ku pahapwi ka kinetihwa gitkis gimin, nikwe igkis ka hiyá igkisma kinetni gak.

¹⁵ Hawwata akiw ku ner pahapwi ka awahkiska giminkis hiyeg, nikwe ig ka hiyá igma kinetihwa gitkis. Hennewa in ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Ku pahapwi ewk kibeyne inetit, wis batek ku samah ig danuh wot. Juktah gikugku barewye wot.”

¹⁶ Henneme ka madiktema hiyeg amapa inakni kibeyne inetit. Igwa amekene Isaías awna minikwak:

“Kiyapwiye, yuma hiyeg iha unetni.”

¹⁷ Ka sam. Amawka ku hiyeg kinetni gak Cristo kahadbe ignes ik adahan igkis kamaxwa gipitit.

Hiyeg Judeyenepwi Ka Hiyá Igkisma Wihwa Ariw Ku Samah Igkis Ka Kamaxwa Gipitit Jesus

¹⁸ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Nawenétke hiyeg judeyenepwi ka kamaxwa gipitit Cristo awaku igkis ka kinetni gak.” Nukebyi, igkis kuwis kinetni gak. Mmanawa ig Cristo kuwis kinetihwaka gimin muwwapu giwaxrikis he danuhe amaksemni paytwempu.

¹⁹ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Nawenétke nerras judeyenepwi ka kamaxwa ta gipitit Cristo awaku igkis ka pukuha inakni inetit ku pariye igkis timap.” Nukebyi, igkis pukuhipin. Juktah hiyeg ku pariye kane judeyenepwima igkispeke pukuhipin. Minikwak ig amekene Moís kinetihwa amin inakni. Ig awna ku pariye Uhokri awna gitkis gihiyegapu. Giwn:

“Aysawnemenek nah keh yis judeyenepwi atihpak nupatra awaku ku samah nah aminih nawenéwa hiyegpiyenepwi ku pariye kane nuhiyegapuma. Nah keh yis ka batek apatra ku

samah nah amnih hiyeg ku pariye yis ikiygikis ku igkis yumanene gihiyakemnikis.”

²⁰ Hawwata akiw amekene Isaías kinetihwa giminkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima akak madikte gibowka. Ig awna:

“Uhokri awna: ‘Nah utepkanek gapitkis hiyeg ku pariye kane mpiksaw nuharit. Nah hiyap-kiswanek ta gitkis hiyeg ku pariye kane ayapti nakhu.’ ”

²¹ Giminkisme hiyeg israelyenepwi ig Uhokri awna:

“Nah awakasaw gitkis takunipti henneme igkis ka iha nuwnhu, igkis tukuhen.”

11

Ka Madiktema Judeyenepwi Tukuhe Jesus

¹ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Kuri nikwe ig Uhokri tukuhe gihiyegapu israelyenepwi.” Nukebyi, ka muwaka awna inakni henne. Nahwa israelyene, nah gihiwhi amekene Abrawh amekene Benjamih, henneme Uhokri ka tukuhen.

² Ig ka tukup gihiyegapu. Igkis gikanyanpu ku samah akapuska hawkri. Henneme in danuh ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. Kiyemnahabay ku samah in kinetihwa gimin Uhokri gawnepe amekene Eliyas. Ig amekene Eliyas kamiye hiyeg israelyenepwi ta git Uhokri. Ig awna git:

³ “Kiyapwiye, igkis umahape pawnepepu, igkis mehe pipigyepkewten. Nawhte msekwe. Igkis nuharitnene adahan igkis nuwmepten.”

⁴ Kiyemnahnbay ku samah ig Uhokri kaytwa giwn. Ig awna:

“Kawa. Ka piswanama pahaponama msekwema. Nah kuwis bayah ndahanwa kaayhsima hiyeg adahan igkis ka paberetusaw apetunat ner batakkarad kewye Baal. Nah kuwis bayah ntewnehker mil (7.000) gikebyikis.

Hennewatbaki ig Uhokri awna.

⁵ Kuri apim inin in hawwata ke minikwakbe. Ig Uhokri bayah gidahanwa gaytakkis hiyeg israelyenepwi gidahan adahan igkis msakwa gikak Uhokri. He gamnihkakisnenwa ig kaniypigkis.

⁶ Hennewa ig kaniygikis ka awakuma gikehbetankisma kabayka henneme awaku gamnihra. Waké ig kaniypigkis awaku gikehbetankis kabaykabe, nikwekam ini gamnihra ka inyerwatma amnihka.

⁷ Ku akak inin nikwe igkis hiyeg israelyenepwi mpiksewnes adahan igkis humaw kibeynepwi gwitrik Uhokri henneme igkis ka utí ku kaharitne igkis mpiksaw. Gaytakkisnen uté. Nerrasnenwa ku pariye Uhokri gikanyanpu ignes uté. Henneme ig Uhokri isaksa kabá madikte igkis motase gihiyakemnikis igkis dahkis giyaknikis.

⁸ Hennewa in ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Uhokri keh igkis humaw ke hiyegbe ku pariye himekweknenebe. Gihiyakemnikis sab ta git Uhokri. Ku akak inin igkis ke hiyegbe kane hiyap kane timap. Gipewkankis gihiyakemnikis wadit. Bawa kawa, ka wadit.”

⁹ Hawwata akiw amekene Daví awna inakniwata akiw. Ig awna:

“Inin gimirihwankis iní kiniswigkis. In humaw ke pahayku teybe gidahankis adahan gikinseptenkis, adahan gikamaxtenkis, adahan gibiykeseptenkis, adahan igkis katiwnihwepye apatra gitaraksankis.

¹⁰ In ke wotbe giwtyakkis mananbe adahan igkis ka hiyap. In ke wotbe giduhyakis buwinenekwa akak mbeyne.”

Hiyeg Judeyenepwi Gitaraksankis Ka Adahanma Apanenekwatma

¹¹ Nawenétke pahapwi yaytak hiyapni henne, ig awna: “Mmah nikwe mmah hiyeg judeyenepwi gitaraksankis mmah adahan apanenekwa?” Kawa, nukebyi, ka adahanma apanenekwatma. Henneme ini gitaraksankis kawih adahan woka ahin gidahankis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima kahadbe igkis hawwata danuhne git Uhokri. Hawwata akiw ig Uhokri amnihe nerras kane judeyenepwima kahadbe igkis judeyenepwi atihpak gipatra.

¹² Ku samah hiyeg judeyenepwi tarakse Uhokri gihiyakemni in woka ahin adahan madikte hiyeg amadga wayk utí kabayka. Inkata akiw aysawnemenek ku aysaw igkis ka taraksa gihiyakemni akiw ku aysaw igkis kipun gikak Uhokri gihiyakemni. Apim ini madikte hiyeg pi utipte kabayka akiw.

Hiyeg Judeyenepwi Ke Pahakti Ahbe, Kane Judeyenepwima Hamahkiska Atere

¹³ Kuri nah awna ta yit yis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima. Nah batek numinhu ku samah

Uhokri awahkisun yimin adahan nah ekkene giwn ta yit.

¹⁴ Nawenétke nah keh nukebyupwi judeyenepwi atihpak apatra Uhokri giwn. Nawenétke ku aysaw igkis hiyá ku samah yis amapa inakni giwn kabayhtiwa, gaytakkis amnihswa git Uhokrinek igkis isamtawnek ariw gipathawnikis.

¹⁵ Ku samah ig Uhokri miniwpi giwkis hiyeg judeyenepwi, kaayhsima kabayka humaw. Kuri ig kabeypi gikakkis madikte hiyegipiyenepwi ay amadga inin. Aysawnemenek ku aysaw ig diyuh giminkis judeyenepwi akiw, in kaayhsima kabayka akiw. In ke wotbe igkis kannikasakibe ariw miyaka.

¹⁶ Nerras pitatyepwi amekenegben judeyenepwi igkis Uhokri ghihiyegapu. Nikwe madikte ghihiwhipwikis gidahanwata. In kewa pahakti ahbe. Ku eg ah adug gidahan Uhokri, nikwe atawnibdi gidahanwata Uhokri.

¹⁷ Hiyeg judeyenepwi kewa pahakti ahbe “olipegbe” adug ku pariye gidahan Uhokri. Yisme hiyeg kane judeyenepwima yis ke ahbe akamribe. Ku akak inin kaayhsima judeyenepwi aparayewa giw Uhokri. In ke wotbe eggu ah adug ku pariye gidahan Uhokri in ke wotbe gutawnibdi tigahkabe. Yisme hiyeg kane judeyenepwima in ke wotbe yis hamahkiska atere guminat. Ku akak inin yis ke wotbe yis tarakwabe gidugiktakkis judeyenepwi yis iwenebe gawaygyikis.

¹⁸ Nikwe ka yi muwaka ikaw kabaytema giwkis hiyeg judeyenepwi. Pariyenekay yis keh yiwanti henne? Yis he atawnibdinen. Igkisme hiyeg

judeyenepwi igkis humaw ke akatbe yidahan. Ka yisma akamaxten akat. Kawa. Waké judeyenepwi yumahbe, kitki yis hiyá ahamasakankam?

¹⁹ Nawenétke pahapwi kane judeyenepwima hiyapni henne, ig awna: “Henneme in ke wotbe gatawnibdi tighépika adahan ikene iwetrit nuthu. Nikwe nah kabayte giwkis.”

²⁰ Piwnapriknawa igkis tighépika. Henneme igkis tighépika awaku igkis ka iha Uhokri giwn. Yisme hamahkiska atere awaku yis kamaxwa gipitit. Nikwe ka yi muwaka keh yiwanti nikak. Apuriwnabay yihiyakemni ku nawenétke yis meksa Uhokri ig tukuhpey hawwata.

²¹ Ig Uhokri ka kapigsa nerras judeyenepwi ku pariye igyerwa guwntak eggu ah adug ku pariye gidahannene Uhokri. Ku yis hiyá ig ka kapigsa gihiyegapu judeyenepwi, yiskata akiw he hamahkanen atere? Ku yis kawmata iha giwn ig Uhokri kawmata kapigsay.

²² Hennewa ig Uhokri kagamnihrasima. Henneme ig hawwata hiyapkis mbeyne gitkis hiyeg ku pariye taraksapye. Yisme ig kagamnihrasima yikak. Ku yis msakwa akak gamnihra, ig kagamnihrasima yikak. Henneme ku yis meksepi, ig tighépey hawwata.

²³ Igkisme hiyeg judeyenepwi ku igkis wages gihiyakemnikis adahan igkis ka meksa Uhokri akiw, ayge nikwe ig hamahkiswigkis atere gidukwenitkis akiw. Ik adahan ig keh henne.

²⁴ Yis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima yis ke wotbe yis tigahkabe ariwntak pahakti ah adug akamri yis hamahkiskabe ta aminat kibeyne ah adug “olipeg” ku kariwntak yis ka ayta. Igkisme

hiyeg judeyenepwi igkis ke wotbe igkis egwa ah gutawna kibeynewatbe. Ayge nikwe in ka mahiko ig Uhokri hamahkisrikis aterewata adukwenit akiw.

*Aysawnemenek   Judeyenepwi   Wages
Gihiyakemnikisnek*

²⁵ Nukebyupwi, nah ikene inakni yinetni amin ku pariye yis kotene hiyakte kahadbe yis ka ikaw kabaytema giwkis hiyeg israelyenepwi. Ku akak inin kabá madikte hiyeg israelyenepwi dahkise giyaknikis giw Kiyapwiye Jesus. Henneme in ka adahanma apanenekwatma. Aysawnemenek ku aysaw madikte hiyeg kane judeyenepwima ku pariye Uhokri gikanyanpu ku aysaw igkis kuwis kamaxwa ta gipitit, apim ini igkis israelyenepwi ka dahkis giyaknikis giw Kiyapwiye Jesus akiw.

²⁶ Ayge nikwe madikte hiyeg israelyenepwi isamtawnek. In hennewa ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Aysawnemenek wamnihtenwiw pes giwn-takkis hiyeg siyawhyenepwi. Apim ini ig wiwh-piye gipathawnikisnek.”

²⁷ Hawwata akiw in gannasan awna:

“Nah wiwhe gipathawnikis gipititakkis ku samah nah ikakse gitkis minikwak.”

²⁸ Ku akak inin kabá madikte hiyeg judeyenepwi ka timepkere Uhokri ginetni gimin Kiyapwiye Jesus. Inneki keh igkis wageswe Uhokri gipetunyapu. Ku samah igkis gipetunyapu in ikí iwetrit ta yit yis ku pariye kane judeyenepwima adahan yiswa wageswa gikagmadapu Uhokri. Igkisme hiyeg judeyenepwi igkis gidukweneswa Uhokri

gibetkipu. Ig kaniypigkis minikwak adahan igkis humaw gihiyegapu. Kuwis ig ikakse henne gitkis gahawkrikis amekene Abrawh, amekene Izaki, amekene Jakó. Ig ka kinisrikis.

²⁹ Mmanawa ig Uhokri ka wages gihiyakemni. Ku pariye hiyeg ig kaniy ignes gikanyanpu adahan apanenekwa. Mmanawa ku pariye ig kakanhaw ig ka xuwahni akiw.

³⁰ Yis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima, minikwak yis ka ihpenema Uhokri giwn. Kurime ig Uhokri amnihpey. Ig amnihpey awaku gihiyegapu judeyenepwi ka iha giwn.

³¹ Henneme aysawnemenek ig amnihpigkisnek hawwata ku samah ig amnihpey. Ku samah igkis kawmata ihpenema giwn, he gamnikhakisnen ig Uhokri amnihgikis. Ig amnihgikis awaku ig kuwis amnihpey.

³² Mmanawa ig Uhokri isaksa madikte hiyeg taraksa adahan in ikene iwetrit git adahan ig gamnihtenkis madikte.

Uhokri Kaayhsima Gihiyakemni
Ef 3.20; Kol 1.16

³³ Kibeyne gidahan Uhokri. Ig kagannusima. Ig kaayhsima gihiyakemni. Kagihiyakemnisima ig. Wis ka hiyá wisma pukuha ku pariye gikehni iné ku pariye gihiyakemni.

³⁴ Yuma pahapwinama hiyeg hiyá asamanak adahan pukuha madikte Uhokri gihiyakemni. Yuma pahapwinama hiyeg kannuh ikí hiyakemniki git Uhokri.

³⁵ Yuma pahapwinama hiyeg ik adahan ig awna: “Nah kuwis ikí arikna git Uhokri. Kuri ig matiwnihnan.”

³⁶ Mmanawa madikte ariknebdi ayipa kuwis Uhokri gidahan. Madikte humaw giwntak Uhokri. Madikte humaw gipitimpi Uhokri. Madikte humaw gidahan Uhokri. Kibeyne gidahan Uhokri adahan apanenekwa. Ameh.

12

Wewnay Kehnene Uhokri Gibetki

Jo 15.9; Ef 4.1; Kol 1.10; 1 Tess 4.1; 1 Ped 2.11

¹ Nikwe nukebyupwi kibeynepwi, ku samah ig Uhokri kagamnihrasima ukakwiw, nah ayá yit ikawnabay pahapwite ta git Uhokri. Ikawnay ta git ke kakanhawkabe ku pariye ipegnene, barew-pitye, ku pariye keh ig bateke ginaktin. Ku yis ikaw henne, amun ini nikwe yis inyerwa kehne Uhokri gibetki.

² Ka ba yi wew akak hiyeg gihiyakemnikis amadgaya inin. Isaksanay Uhokri wages yihyakemni akak nukune hiyakemniki. Ayge nikwe yis hiyaknek ku pariye Uhokri gibetki yis hiyaknek ku pariye kabayka adahan yis keh yis hiyaknek ku pariye keh Uhokri batek yis hiyaknek ku pariye apigkutaprik ku samah gimawkan.

³ Nah ikene yihyakemni yit yis madikte mmanawa ig Uhokri akak gabay keh nah humaw giwatni yit. Nah ayá yit, ka ba yi ikaw kannuhye mpiy ku samah Uhokri ikí yit. Ikawnabay tuwatapye adahan yis ipegminene yihyakemni adahan yis utí ku pariye annipwit Uhokri ikí yit akak yikamaxwan ta gipitit.

Wixwiy Cristo Gipit

1 Kor 12.12; Ef 1.22, 4.16; Kol 3.15

⁴ Nah akkite yit abektey adahan ku samah wixwiy kadahanyekwiye wannipwiy adahan amnihhekne pawtak. Upitwiy pahapwiwa henneme in kadahan kaayhsima ariknebdi. Wis kataybi. Wis kawan. Wis kakugku. Mpuse arikna kadahanyekwiye arannipwi.

⁵ Wixwiy hawwata, wixwiy kaayhsima henneme wixwiyweknepwi pahapwiwa pawtak mmanawa wixwiy pahapwiwa gikak Cristo. Wixwiy ke wotbe wixwiy Cristo giwanbetbe. Wixwiy kamawkanak pawtak.

Kawihnabay Yannu Pawtak Gidahan Uhokri

1 Kor 12.8; Ef 4.7; 1 Ped 4.7

⁶ Wixwiy mpuse kadahanyekwiye wannuwiy ku pariye Uhokri gikan ta upititwiy akak gabay. Amawka ku wixwiy kabipwiye kawih ini ku pariye ikaka ta upititwiy. Ku ikaka ta pipitit adahan pis awnene yuwit ku pariye pes giwn-tak Uhokri, amawka pis awna pakeku akak pika-maxwan awaygyi.

⁷ Ku ikaka pipitit adahan pis ayapekne, amawka ku pis kabipwiye ayapa hiyeg. Ku ikaka pipitit adahan pis kannuhekne, amawka ku pis kabipwiye kannuh hiyeg.

⁸ Ku ikaka pipitit adahan pis ikene hiyeg gihiyakemnikis, amawka pis ka mará iki gihiyakemnikis. Ku pis ikaka pipitit igiska adahan pisme kakanhaw ta gitkis hiyeg ku pariye yumanene gidahankis, amawka ku pis kakanhaw gitkis akak madikte pibetki. Ku ikaka pipitit

adahan pis wewkisne hiyeg, amawka pis kannuh apuriw pihiyegapu. Ku ikaka pipitit adahan pis amnihekne, amawka pis amnih hiyeg akak madikte pibetki.

Bateknabay Gikakkis Hiyeg Apititakwa Yiyakni
Jo 13.34; 2 Kor 6.6; 1 Tim 1.5; Eb 13.1; 1 Ped 1.22,
 4.8

⁹ Bateknay gikakkis hiyeg apititakwa yiyakni. Ka yi muwaka batek gikakkis akak yihepkannenwatma. Tukahwepnabay ariw mbeyepye hiyakemniki. Kamaxwanabay ta apitit kibeynen hiyakemniki.

¹⁰ Batekknay pawtak kabayhtiwa ke wotbe yisweke pakebyeknebe guwntak pahapowa ingti. Mpiksawnay kiyathak pawtak.

¹¹ Ka yi muwaka mabipwihwa. Kannipwinabay gidahan Ukiparawiy akak madikte yabipwi giwntak Uhokri Gitip.

¹² Bateknay yinaktin adahan ini kabayka ku pariye nemnikumpiye. Kiyaknihwanabay abetnewa ini mbeyne. Piriyepekawnay apanenekwa.

¹³ Ku aysaw pikebyi Jesus gihiyega muwak arikna git, amnihnig. Amapanig ta yipinekut.

¹⁴ Ayapnay git Uhokri adahan ig awahkis kabayka giminkis nerras ku pariye hiyapkisne mbeyne ta yit. Hennewa, nukebyupwi. Ayapnay git kabayka gidahankis. Ka ba yi ayá git mbaykama gidahankis.

¹⁵ Bateknabay yinaktin payak gikakkis hiyeg ku pariye batekyepwi ginaktinkis. Tihnabay payak gikakkis hiyeg ku pariye kadniyepwi.

16 Kiyathanay madikte hiyeg hehpekwiye. Ka yi muwaka kiyatha hiyeg he kiyatyepwinenwatma. Amawka yis kiyatha hiyeg ku pariye yumanene gikiythanikis hawwata. Ka yi muwaka ikaw hiyakemnitema giwkis.

Ka Yi Muwaka Diyuhkis Pahapwi

Lk 6.32; 1 Ped 3.9

17 Ku pahapwi hiyapkis mbeyne ta yit, ka ba yi diyuhkis akakwatma mbeyne ta git. Amawka ku yis keh ku pariye waditnen giwtrikkis madikte hiyeg.

18 Mpiksawnay pasamrak gikakkis madikte hiyeg ku aysaw ik adahan wixwiy pasamrak gikakkis.

19 Nukebyupwi kibeynepwi, ku pahapwi taraksa yikak, ka yi muwaka diyuhkisri. Ka yi muwaka dagawnaw git. Ite igwa Uhokri diyuhkisri yidahan. Mmanawa ig Uhokri gannasan awna:

“Nahwa diyuhkis mbayka ta gitkis hiyeg. Nahwa katiwnise gitaraksankis gitkis. Inakni Ukiparawiy awna.”

Wanegbetnay Ahawkan Mbeyepye Hiyakemniki Akak Kibeyne Hiyakemniki

Mt 5.43; Lk 6.27, 23.34; Át 7.60

20 Ka inenwatma yis ka diyuhkisrima henneme amawka ku yis amnihpig ku samah Uhokri gannasan awna adahan yis keh. In awna:

“Ku pipetunya matipwepye, amnihnig ikapnig. Ku ig arabyupye un, ikapnig akak un. Mmanawa ku pis keh henne, amun ini nikwe pis wanegbetene gihawkan ke wotbe

pis ikenebe tiket amey ta gitewharit. Ig ka ik adahan ig msakwa akak gidahan gihiyakemni.”

²¹ Ka ba isaksa mbeye hiyakemniki adahan in wanegbeta pihawkan. Pisme wanegbeta ahawkan mbeyepye hiyakemniki akak kibeyne hiyakemniki.

13

Ihpanay Hiyaptigi Giwn

Titu 3.1; 1 Ped 2.13

¹ Amawka ku madikte hiyeg iha hiyaptigi giwn. Hiyaptigi ay ka giwnteknewatma. Ig ay awaku igwa Uhokri ikaksig. Waké ka Uhokrima ikigi adahan ig humaw ikiparat, ig ka humawkam ikiparat.

² Ku pahapwi meksa hiyaptigi, amun ini nikwe ig kapetunsa ku pariye igwa Uhokri iki. Aysawnemenek ig ner pahapwi ig katiwnisepka git.

³ Hiyaptigi ka adahan apiskama gidahankis ku pariye wewnepwi wadit. Igekisme ku pariye kehnepwu mbayka apiskanen giwtrikkis. Ku pis ka muwaka pukuhpaw gibohri hiyaptigi, amawka ku pis keh kabaykanen. Ayge nikwe ig kabayhap.

⁴ Mmanawa ig Uhokri kawih hiyaptigi adahan kehne kabayka pidahan. Pisme ku pis kehne mbayka, hiyawa pis pukuhpaw gibohri nikwe. Mmanawa ig kadahan gidatni pidahan adahan ig keh pis katiwnih pitaraksan. Ig ka samanaw pikak. Ig Uhokri kawihgi adahan ekkene ta gitkis kehnepwu mbayka ku ig ka batek aynesnima akak gikehnikis kane kabay.

⁵ Amawka ku wixwiy iha hiyaptigi giwn. Wixwiy iha giwn ka inenwatma awaku wixwiy

pukuhpaw abohri gidagonyima henneme hawwata awaku utipwiy akki wotwiy ku in kabay adahan wixwiy iha giwn.

⁶ Awaku ini hawwata wixwiy katiwnih karukri ta git gupelma mmanawa ini ku samah ig ukumaduketniwiy ini gannipwi gidahan Uhokri.

Katiwnihnay Yimatiwnihni

Sa 37.21

⁷ Nikwe katiwnihnay yimatiwnihni ta gitkis madikte hiyeg. Katiwnihnay gupelma. Katiwnihnay ladwan. Apisnay gibohrikis. Kiyathanigkis.

⁸ Ka yi muwaka msakwa akak matiwnihka yiwaku: Msakwanay inenewa akak matiwnihka batekakka. Ini batekakka wis ka pisenwanma katiwnihni. Ku wis bateknenekwa gikakkis uyakipwi hiyeg, wis kuwis mateke madikte Uhokri gikumadukan.

Batekaknay Pawtak

Mt 22.39; Jo 13.34, 15.12; Gál 5.14; 1 Ped 1.22; 1 Jo 3.11, 4.7

⁹ Ig Uhokri gikumadukan awna adahan wis ka powkemnihwa adahan wis ka umah hiyeg adahan wis ka amepwi adahan wis ka amiyhaw adahan wis ka keh ariknawnama mbayka akiw. Madikte inakni gikumadukan in kuwis ay abet inakni gikumadukan adahan wis batek gikakkis uyakipwi hiyeg hawwata ku samah wis batek akak upit.

¹⁰ Ku wixwiy batekak pawtak, nikwe wixwiy ka keh akebyi ini mbayka. Ayge nikwe ku wixwiy batek gikakkis uyakipwiy hiyeg, amun

ini nikwe wixwiy kuwis ihpene madikte Uhokri gikumadukan.

Kawihminawnay Akak Jesus Gihiyakemni Kabutenne

¹¹ Amawka wixwiy pi mpiksawte adahan wixwiy keh kabayka pawtak. Kuwis ahawkanaprik danuh adahan uhiyakemniwiw wadis adahan wixwiy miniw ariw uhiyakemniwiw ku pariye kane kabay. Hennewatbaki in. Mmanawa kennesa ahawkanaprik adahan wixwiy danuh ta git Uhokri. Ahawkanaprik pi kennesate ariw ku samah wixwiy kamaxwa gipitit pitatye.

¹² Kuwis ke wotbe hiyukamin hiyepewkemet. Wowskawniwiw abet ini amisnapiy ay amadga inin in me pisenwamet. Minikwak wixwiy ke wotbe uhiyakemniwiw ay abet amisnapiyinen. Kurime ig Kiyapwiye Jesus kuwis uguhe uhiyakemniwiw. Ku samah kabutniki ka amapa amisnapiy nibetit, uyay ka amapa patahwaki abetit uhiyakemniwiw akiw. Uyay wew akak uhiyakemniwiw kabutenne kipun akak kibeyne hiyakemniki. Ininewa umaptententwiw giwkis up-etunyapuwiw.

¹³ Uyay wew akak kibeyne hiyakemniki akak yihiyakemni kabutenne ke puwipwakbe. Ka yi muwaka daxtasaw akak arewhaki iné akak urukihwaki iné akak mahayakemniki iné akak maraki iné akak iniyaka iné akak atihpaka.

¹⁴ Kawihnbabay Ukiparawiy Jesus Cristo gihiyakemni ta abetit yihiyakemni. Ka yi muwaka iki yitew akiw adahan yis kehne yihiyakemni amadgaya inin abetki.

14

Ka Sam Pikebyi Ka Wew Kema Pisma Ka Ba Ikiygi Ku Ig Ka Kibeynema

Mt 7.1; Rom 2.1; 1 Kor 4.5; Tiyagu 4.11

¹ Ku pahapwi kuwis kamaxwa ta gipitit Kiyapwiye Jesus henneme ku ig kote hiyakte hiyakemniki kabayhtiwatma, ka sam. Amapanigbay henneme ka ba yi piledukaw gikak amin ku samah gihiyakemni.

² Git pahapwi hiyeg ka sam ig ax madikte axkaritnenepwi. Pahapwime ku pariye ka hiyak hiyakemniki kabayhtiwatma ig ka ax im madiktema.

³ Amawka ku ner ku pariye ax im madikte, amawka ku ig ka ikaw kabaytema giw ner ku pariye ka ax im madiktema. Hawwata akiw ner ku pariye ka ax im madiktema, ku aysaw ig hiyá ner ku pariye ax im madikte, amawka ku ig ka ikiygi ku ig waditnepyenen. Mmanawa igwa Uhokri amapig akak gihiyakemni henne.

⁴ Nukebyi, pariyenekap pis awnene gimin ku ig ka kibeynema? Ner ka pihiyegama adahan pis ipegminene gihiyakemni ba in kibeynewatma. Ignewa pahapwiwa gikipara ik adahan awna gimin ba ig kibeyne ba kaww ba ig ka kibeynema. Bawa ig kibeyne mmanawa ig Ukiparawiy kaayhsima gidatni adahan keh hiyeg kibeyne.

⁵ Gaytakkis hiyeg ikiy pahay hawwri ku in pi kiyatte ariw nawenéwa hawwri. Gaytakkisme ikiy madikte hawwri kiyatyekwiye. Amawka madikte hiyeg ahegbetenekwiye gihiyakemnikis adahan hiyá ku pariye wadit giwtrikkis kahadbe gihiyakemnikis ka mategbetnama.

⁶ Ku pahapwi kiyatha pahay hawkri, ka sam. Ig kiyatin gidahan Uhokri gibetki. In kabay. Hawwata ku pahapwi ax im madikte, kawmata sam. Ig axne gidahan Ukiparawiy gibetki. Mmanawa ig kabayha Uhokri adahan ini gimana. Hawwata ku pahapwi ka ax madiktema axkaritnenepwi, kawmata sam. Ig maxhewne gidahanwata Ukiparawiy gibetki, ig hawwata kabayha Uhokri adahan gimana.

⁷ Mmanawa wixwiw Jesus gihiyegapu, wixwiw ka kumaduka upitwiw akiw. Iné wixwiw ka kumaduka umiremniwiw.

⁸ Ku samah wixwiw aynete amadga inin, wixwiw keh madikte gidahannen Ukiparawiy gibetki. Ku aysaw wixwiw miyá, wixwiw miyá ku samah Ukiparawiy gibetki. Ku wixwiw msakwa ay, ka sam. Ku wixwiw miyap, kawmata sam. Wixwiw udukweneywa giwaku Ukiparawiy.

⁹ Adahanikwa ini ig Cristo umahkiswe ig kanikaw ariw gimiremni ig ipegnene akiw kahadbe ig wageswa gikiparakiswata hiyeg miyarapyenpu gikakkis ku pariye kotene miyate.

¹⁰ Pariyenekap nikwe, mmahkama pis ikiy pikebyi ku ig waditnepyenen apatra ku samah ig ka wew hawwata kema pisma? Ya pis? Pariyenekap, mmahkama pis ikaw kabayte giw pikebyi? Aysawnenenek wixwiw madikte tabirbet gipetun Uhokrinek adahan igwa hiyak ukakwiw.

¹¹ Hennewa in ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Ukiparawiy awna wotwiw: ‘Ku samah inyerwa nah hiyakni ku nah ay, nah hawwata nah hiyakni ku inyerwa madikte hiyeg

paberetusaw nupetunatnek aysawnemenek adahan igkis kumadukasewnes nuthu. Apim ini madikte hiyeg awnanek ku nahnewa Uhokri.’ ”

¹² Ayge wixwiw mpuse akkamnih madikte ku pariye ukehniwiy ta git Uhokri adahan igwa hiyak ukakwiw.

Ka Ba Taraksasa Pikebyi Akak Im

1 Kor 8.7

¹³ Nikwe uyay ka muwaka ikiy pahapwinama ukebyi ku ig ka kibeynema. Uyay ka apuriw ukebyupwi gitaraksankis. Uyay apuriw udahan-wiywa utaraksanwiw. Battukawnabay adahan yipit adahan yis ka kehpima yikebyi taraksa.

¹⁴ Nah hiyakni kabayhtiwa ku yuma ariknawnama ku pariye Uhokri keh, yuma ariknawnama keh wixwiw humaw patehwepye giwtrik Uhokri. Henneme ku pahapwi ikiy pahá arikna ku in ik adahan keh ig patehwe, hennewa ku ig daxni in patahwakiwa gidahan. Kuwis Ukiparawiy Jesus akki inakni nuthu.

¹⁵ Nikwe hiyapnabay, nukebyupwi. Ku wixwiwiy Jesus gihiyegapu ax im giwtrik pahapwi ku pariye iki ku in keh wis patehwe, nikwe ik adahan wixwiw taraksasig. Amun ini nikwe wixwiw ka wewnema akak Uhokri gamnihra. Ig Cristo umahkiswe gidahan ner pahapwi hawwata. Ka yi muwaka ax ariknawnama ku pariye ik adahan taraksase pahapwi ku kadahan Cristo umahkiswe. Nawenétke yis keh ig biyuk giw Uhokri nikwe.

¹⁶ Ku pis kehkere ku pariye arikna kabay pit henneme gitkisme nawenépwi hiyeg in ka kabay,

amawka pis ka keh ini ku pariye kane kabayma gitkis.

¹⁷ Mmanawa ku samah wixwiy kuwis kawih Uhokri gikumadukan, nikwe axka higapka ka ariknawnama wotwiy akiw. Nah akkite yit arikna ku pariye pi muwakte wotwiy. Inin ukehniwiy kabayka akak pasamraki batekka giwntak Uhokri Gitip, inineki ku pariye pi muwakte wotwiy.

¹⁸ Ku pahapwi wew akak ini Cristo gihiyakemni, nikwe ig keh Uhokri batek ginaktin. Hawwata giyakipwi hiyeg batek ginaktinkis gikak.

¹⁹ Nikwe uyay aharit ku pariye adahan pasamraki. Uyay aharit ku pariye adahan wagahkisne ukebyi gawaygyi.

²⁰ Ku pis taraksasa pahapwi akak im ku pariye ka kawih gidahan, nawenétke pis menbete ini hiyakemniki ku pariye Uhokri kuwis iké ta gipitit. Ka muwaka keh henne. Madikte axka ka sam wis ax. Henneme ku umana taraksasa ukebyi, in ka kabay wis axni.

²¹ Pi kabayte wis ka ax im, wis ka higap win, wis ka keh ariknawnama ku pariye taraksasa ukebyi.

²² Ku pis hiyakni ku madikte axkaritnenepwi ka sam, tinwohew ariw pi kabayte. Gikak Uhokrinen pis hiyakni. Ku wis keh ku pariye wis hiyakni ku in wadit, hiyawa wis batek.

²³ Henneme ku wis ax im ku pariye wis ka hiyak ba in inyerwatma kabay adahan wis ax, nikwe wis kataraksanye giwtrik Uhokri. Mmanawa amun ini wis mpiksewne keh ku pariye wis ka hiyak ba inyerwatma kabay adahan wis keh. Ku wis keh ku pariye wis ka hiyak ba in waditnama, ayge nikwe wis kehne taraksaki nikwe.

15

*Wixwiy Ka Keh Kabayka Udahanwiynenwatma
Mk 10.45; 1 Kor 10.24; Fil 2.4*

¹ Wixwiy ku pariye hiyeknepwi hiyakemniki kabayhtiwa amawka ku wixwiy kiyaknihwa gikakkis hiyeg ku pariye kotene hiyakte hiyakemniki kabayhtiwatma. Amawka wixwiy ka keh kabayka udahanwiynenwatma.

² Amawka wixwiy kehnekwiye ku pariye kabay gitkis ukebyupwiw kahadbe igkis tipiknene ay-muhwenene gikak Uhokri gihiyakemni.

³ Mmanawa igwa Cristo ka keh kabayka gidahannenwatma. In hennewa ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Nighu nah amapa ta nupitit madikte ini mahipwihka ku pariye hiyeg awna pimin.”

Hennewatbaki ig Uhokri gannasan awna.

Uhokri Gannasan In Ukannuhtenwiw

Jo 15.3, 17.17; Ef 5.26, 6.17; 2 Tim 3.15; 1 Ped 1.22, 2.2; 2 Ped 1.19

⁴ Madikte Uhokri gannasan minikweknene in adahan ukannuhtenwiw. In adahan ikene wawaygyiy adahan wixwiy ka miniw ariw wohpanwiw inin kabayka ku pariye nemnikumpiye.

⁵ Kibeyne gidahan Uhokri. Ignewa iki wawaygyiy. Ignewa keh wixwiy kiyakniye wahap. Ig keh wixwiy wew akak pahatwowa uhiyakemniwiynek gikak Cristo gihiyakemni.

⁶ Ayge nikwe ik adahan wixwiy kabayha giw Uhokri Ukiparawiy Jesus Cristo gig akak pahatwowa uhiyakemniwiy akak pahatwowa wownwiw.

*Hiyeg Kane Judeyenepwima Hawwata Humaw
Jesus Gihiyegapu*

Át 10.34; Rom 9.24; Gál 3.28; Ef 2.16

⁷ Amapaknay pawtak kabayhtiwa hawwata ku samah ig Cristo amerepwi. Ayge nikwe Uhokri kiyathaka.

⁸ Mmanawa ig Cristo humaw Uhokri giwatni giminkis hiyeg judeyenepwi adahan ig ekkene gitkis ku Uhokri giwn ka waditnepyenenma. Ig awahkiska adahanikwa ig utipkis gitkis ini kabayka ku pariye Uhokri gikaksan ta gitkis gahawkrikis.

⁹ Ig hawwata woka ahin gidahankis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima adahan igkis hawwata kabayha Uhokri adahan gamnihra. In hennewa ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Nikwe nah kabayhap ayge gibetkis hiyeg kane judeyenepwima. Nah pak apat payak gikakkis adahan kibeyhene piw.”

¹⁰ Hawwata in gannasan awna akiw. In awna:

“Yis hiyeg kane judeyenepwima, bateknay yinaktin payak gikakkis Uhokri gihiyegapu judeyenepwi.”

¹¹ Hawwata akiw in gannasan awna:

“Kabayhanay Ukiparawiy madikte yis ku pariye kane judeyenepwima. Kabayhanigbay kaayhsima madikte yis hiyegipiyenepwi.”

¹² Hawwata amekene Isaías awna:

“Aysawnemenek pahapwi gihiwhi amekene Jessé ig danuh atannek. Ig humaw kewa pahakti ahinanyobe ku pariye metakwa hiyan ariwntak gudug mugumugupy. Ig kumadukanek

nerras hiyeg kane judeyenepwima. Igkisme kamaxwa ta gipititnek adahan ig gamnihpitnikisnek.”

Hennawatbaki ig Uhokri gannasan awna.

Nah Ekkene Uhokri Giwn Muwwapu

Át 1.8; Rom 1.15; 2 Kor 5.18

¹³ Kibeyne gidahan Uhokri ku pariye keh wixwiy kamaxwa ta gipitit adahan ig wamihtenwiynek. Ig keh yis batek yinaktinnek. Ig kariswehse yiyakninek akak ini yikamaxwan. Numawkan ig keh yis kamaxwa ta gipitit kiyesrad akiw gipitimpi Gitip.

¹⁴ Nukebyupwi, nah hiyakni ku yis kibeynepwi hiyeg, yis kuwis hiyakemniye adahan yis ikene hiyakemniki pawtak.

¹⁵ Henneme nah ka mará kiyekis yit aynessa hiyakemniki amadgatak inin kagta. Nah kibowka awna inakni yit mmanawa nah ka awna nuwn-teknewatma. Ignewa Uhokri akak gabay

¹⁶ ignewa keh nah humaw Cristo Jesus giwatni. Ig awahkisun giminkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima adahan nah ekkene ginetni ta gitkis. Nukebyupwi, ku samah judeyenepwi gimuwpegakis kakanhaw ta git Uhokri, nah hawwata ku samah nah ekkene Uhokri ginetni amun ini nah ke wotbe nah kakanhewnebe ta git Uhokri. Madikte hiyeg ku pariye ihepyé inakni nnetni igkis humaw kewa nukanhube ta git Uhokri. Igkis ik adahan ig Uhokri amapigkis mmanawa Gitip barewpitheprikis.

¹⁷ Kibeyne, ig Cristo Jesus keh ini nannipwi gidahan Uhokri wew kabayhtiwa. Nah batek kinetihwa amin ku samah ig wewkisni.

¹⁸ Nah ka kibowka kinetihwa numinhu. Heneme nah kaayhsima batek kinetihwa amin ku pariye ig Cristo keh nupitimpi. Mmanawa ku aysaw nah akki Uhokri ginetni ta gitkis hiyeg kane judeyenepwima, ig keh igkis iha inakni ginetni. Ignewa ikí nuthu nuwnhu. Igwata ikí gannu ta nupitit.

¹⁹ Kibeyne, ig ikí gannu ta nupitit adahan nah kehne kibeyne annut ku pariye keh hiyeg wakaymni. Ini Uhokri Gitip gannu keh igkis kamaxwa ta gipitit Uhokri. Akak ini gannu ay nupithu nah wageswa muwwapu paytwempuriw. Nah ekkene ginetni gimin Cristo muwwapu. Nah kapusa ariwntak paytwempu Jerusalém he nah danuhe tahhan apitit waxri Ilíriyam naw ku pariye piyawakad.

²⁰ Apanenekwa nah mpiksaw adahan nah ekkene inakni kibeyne inetit ku kinney Cristo giw kote timapkante. Nah ka ekkekere giwn ku kinney nawenépwi hiyeg kuwis ekke inakni giwn. Nah numawkan adahan nah akkin ta gitkis hiyeg ku pariye kote timapnite.

²¹ In ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Ku pariye hiyeg kote akkakante Uhokri gitkis, igkis hiyakrinek. Ku pariye hiyeg kote timapte gak, igkis pukuha gihiyakemninek.”

Nah Danuhpekere Atere Roma

²² Nukebyupwi, kaayhsima hawkri ini nannipwi adahan nah ekkene Uhokri giwn gitkis in

mpithan in keh nah ka kahawkan danuha atere yit.

²³ Kurime nah kuwis pisenwa nannipwi ay apit inin waxri. Kuri ik adahan nah danuhpa yit ku samah nah kuwis aharit kibite kamukri kuwis.

²⁴ Nah kabá ahegbet atak akki Uhokri giwn ta apitit Espanyamnaw ayhté pahambaytak yiwaxri. Nikwe apim ini hawkri gikak Uhokrinek nah mpiya awpre yimuniw. Nah kaayhsima hiyepkere yihepka kahadbe wixwiw darihwak pawtak. Ayteke nikwe hiyawa yis ayapan adahan nah tipikwiye akak kabayka ta apitit Espanyamnaw.

²⁵ Henneme kurinewa apit nah atak yimkat, nah ataknate ta apitit paytwempu Jerusalém adahan nah ewkne karukri ta gitkis Jesus gihiyegapu ayge.

²⁶ Eggu karukri ikepka nuwakuit gapitkis Jesus gihiyegapu ku pariye msekwenepwi apit waxri Masedôniyamnaw gikakkis nerras ku pariye msekwenepwi ayhté apit waxri Grésiyamnaw. Igkis pahadguh no karukri adahan gamnihtenikis Jesus gihiyegapu ku pariye madiptapye ayhté apit Jerusalém. Hiyawa igkis ka judeyenepwima henneme igkis kakanhewnes ta gitkis hiyeg judeyenepwi.

²⁷ Igkis ahegbete ini gihiyakemnikis giwntekneswa awaku igkiswa amnihkereprikis. Hawwata akiw igkis diyuhkiskere giwakkis. Mmanawa ignes hiyeg judeyenepwi kuwis akki kaayhsima kabayka inugikyene gitkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima. Kuri amawka igkisme ayapigkis akak arikna ku pariye kabay amadgaya inin.

28 Kibeyne, igkis iké eggu karukri ta nuwakuit adahan nahme ikepru ta gitkis ukebyupwiy ayté Jerusalém. Pase nah pisenwa gukepka gitkis, ku aysaw nah hiyá ku eg inyerwa ay giwakukis, ayteke nikwe nah tipik ayteke nah mpiya awpre yimuniw ku samah ntepkemni ta apitit Espanyamnaw.

29 Ku aysaw nah danuh atere yit, ayge nikwe ig Cristo ikí wotwiy kaayhsima batekkanek kaayhsima kabayka. Nah kuwis hiyakni kabayhtiwa.

30 Nukebyupwi, nah ayá yit gidahan Ukiparawiy Jesus Cristo, ku pariye kuwis keh yis batek nukakhu awaku ku samah wixwiyweke kadahanyepwi Gitip ay upitwiy, nah ayá yit ayapanubay akak yipigyepkawni ndahan ta git Uhokri.

31 Piriyepekawnabay ndahan adahan ndawnhan atere apitit Judeyamnaw marihwa Uhokri mpithan giwkis nerras hiyeg aygnenepwi ku pariye kane kamaxwa gipitit Kiyapwiye Jesus. Hawwata akiw nawenétke nerras judeyenepwi ku pariye kamaxwenepwi gipitit Kiyapwiye Jesus ayge Jerusalém nawenétke igkis pukuhpaw abohri ini nukan gitkis mmanawa in awahkiska giminkis gapitkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima. Piriyepekawnabay ndahan marihwa igkis ka pukuhpaw nibohri.

32 Ayge nikwe gikak Uhokrinek nah danuh ta yit akak batekka, nah iwene nawaygyi ayge yibet.

33 Uhokri gabay yikaknek. Ignewa kariswehse uyakniwiynek. Ameh.

16

Nah Awahkis Kabayka Yimin

¹ Nah awahkis ukebyi kiyapuno Febe yimin. Eg kabayno tino. Eg gayapetnikis Uhokri gihiyegapu ayhté apit paytwempu Senkréya.

² Amapanigbay kabayhtiwa ku samah gumawkan mmanawa eg hawwata Jesus gihiyega. Apuriwnigbay. Ikinay gut madikte ku pariye gumawkanitnenepwi mmanawa eg kuwis ayapa kaayhsima hiyeg ay kuwis. Eg ayapan hawwata.

³ Nah awahkis kabayka yimin yis madikte Uhokri gihiyegapu ayge. Wani kiyapwiye Ákwila kabay ndahan gukak gihayo kiyapuno Pisisíla. Egkis kannipwiyos gidahan Cristo Jesus payak nukakhu.

⁴ Egkis ka kapigsa gupitkis ndahan. Nah kabayhigkis, ka nahwanama henneme madikte Uhokri gihiyegapu ku pariye kane judeyenepwima hawwata.

⁵ Nah hawwata awahkis kabayka giminkis madikte Jesus gihiyegapu ku pariye pahadgupu lammisya gupinekukis. Wani nukagmada kibeyne Eppênetu kabay ndahan. Ig kitnene ku pariye kamaxwa ta gipitit Cristo ayge apit waxri Ásiyamnaw.

⁶ Wani kiyapuno Mahi kabay ndahan. Eg kabipwiyo kannipwiyo yidahan.

Ukebyupwi Awahkis Kabayka Yimin

⁷ Wani kiyapwiye Andrôniku kabay ndahan gikakkiyapwiye Júnyas. Igkis nuyaki judeyenepwi ku pariye paraksepkare payak nukakhu. Igkis

Uhokri giwatnipwi kiyatyepwi. Igkis kit kamaxwa ta gipitit Cristo minikwak apit nah kamaxwa.

⁸ Wani nukagmada kibeyne kiyapwiye Ampliyatu, nukebyi Uhokriyan, kabay ndahan.

⁹ Wani kiyapwiye Urbanu kabay ndahan. Ig kannipwiye gidahan Cristo payak ukakhu. Hawwata nukagmada kibeyne kiyapwiye Estáki kabay ndahan.

¹⁰ Wani kiyapwiye Appeles kabay ndahan. Igyerwa Cristo gihiyega. Wani kiyapwiye Aristóbulu gimunyapu kabay ndahan.

¹¹ Wani kiyapwiye Erodiyawh kabay ndahan. Ig nuyaki judeyene. Hawwata kiyapwiye Narsisu gimunyapu ku pariye gihiyegapu Jesus, wani igkis kabay ndahan.

¹² Wani kiyapuno Tiriféna kabay ndahan gukak kiyapuno Tirifósa. Egkis kannipwiyos kabayhtiwa gidahan Ukiparawiy. Wani nukagmada kibeyne kiyapuno Pérsidi kabay ndahan. Eg kagabipwisima kannipwiyo gidahan Ukiparawiy.

¹³ Wani kiyapwiye Rufu kabay ndahan. Ig kibeynewa Uhokri gihiyega. Wani ginag hawwata kabay ndahan. Eg kapigsan hawwata ke gukamkayhbe.

¹⁴ Wani kiyapwiye Asínkritu kabay ndahan gikakkis kiyapwiye Flegonti, kiyapwiye Ermes, kiyapwiye Pátrobas, kiyapwiye Ermas payak gikakkis madikte gikebyupwikis Jesus gihiyegapu ayge akiw.

¹⁵ Wani kiyapwiye Filólogo kabay ndahan gukak kiyapuno Júdyá. Hawwata kiyapwiye Nerew gukak gisamru, gikak kiyapwiye Olimpás payak

gikakkis madikte Uhokri gihiyegapu ayge ku pariye pahadgupu lammisya ayge gukakkis.

¹⁶ Aytnehaknabay pawtak ndahan akak inyerwa batekka. Madikte Cristo gihiyegapu ay nukakhu igkis awahkis kabayka yimin.

Pukuhpawnabay Giwkis Kinisekeputnepwi

Mt 7.15; 1 Kor 12.3; 2 Kor 11.1; Ef 4.14, 5.6; Kol 2.8; Titu 3.10; 2 Ped 2.1; 1 Jo 4.1; Judas 4

¹⁷ Nukebyupwi, nah ikene yihiyakemni aynessa akiw. Pukuhpawnabay ariw gihiyakemnikis nerras ku pariye keh yihiyakemni ibekhewbet. Pukuhpawnabay ariw gihiyakemnikis nerras ku pariye tuguhkiswiye yikamaxwan, nerras ku pariye ka iha inakni yuwit ku pariye yis kuwisnene amapin. Miniwpinabay giwkis.

¹⁸ Mmanawa akebyi nerras hiyeg igkis ka kiyé Ukiparawiy Cristo. Igkis kiyé he gipitkisnen. Igkis kinista hiyeg akak barewye yuwit ku pariye kahayak ke wotbe in kibeynebe hiyakemniki adahan igkis gikinsetnikis nerras ku pariye kane hiyak hawkri.

Ku Yis Iha Uhokri Giwn, Yis Wanegbet Satanás Gihawan

1 Kor 6.7, 10.3; Ef 6.10; 1 Tess 5.8; Tiyagu 4.7; 1 Ped 5.8

¹⁹ Yisme ka hennema nukebyupwi. Madikte hiyeg time yak ku yis ihpenepwi Uhokri giwn. Inneki keh nah batek nnaktin yikak. Numawkan yis wewnenekwa akak kibeynenen hiyakemniki. Mbeyeme hiyakemniki nah muwaka yis ka wew nikak aynesnima.

²⁰ Ayge nikwe ig Uhokri ku pariye keh uyakni-wiy karisaw ig sibuhkis Satanás gihiyegapu ta yit kibentenwa.

Usuh Awahkis Kabayka Yimin

Ukiparawiy Jesus gabay yikaknek yis madikte.

²¹ Ig Timótyu ku pariye kannipwiye payak nukakhu ig awahkis kabayka yimin. Hawwata akiw kiyapwiye Lúsiyu gikakkis kiyapwiye Jasawh, kiyapwiye Sosípatru nuyakipwi judeyenepwi igkiswata awahkis kabayka yimin.

²² Nah Tércsiyu awahkis kabayka yimin giwaprik Ukiparawiy. Nah kiyapwiye Pol gennepe ku pariye anniri inin kagta gidahan.

²³ Ig kiyapwiye Gayu ku kamun nah Pol msakwa, ig hawwata awahkis kabayka yimin. Madikte Jesus gihiyegapu pahadguhwa lammisya ay gimun. Hawwata kiyapwiye Erastu awahkis kabayka yimin. Ig apuriwne karukri gidahan gupelma ay apit inin paytwempu. Ukebyi kiyapwiye Kuwartu hawwata awahkis kabayka yimin.

²⁴ Ukiparawiy Jesus Cristo gabay yikaknek yis madikte. Ameh.

Kibeyne Gidahan Uhokri

Ef 1.3, 3.20; 1 Tim 1.17; Eb 13.20; Judas 25

²⁵ Kibeyne gidahan Uhokri. Ig detye adahan ikene wawaygyiy ku samah nah kuwis akki yit abet nnetni gidahan Kiyapwiye Jesus Cristo. Minikwak hiyeg kotenene hiyakte inakni kibeyne inetit gimin Kiyapwiye Jesus.

²⁶ Kurime in ekkepka ta gitkis madikte hiyeg muwwapu. In ekkepka gitkis amadgatak inakni yuwit ku pariye Uhokri gannasan ta gitkis gawnepepu pitatyepwi. Inakni kibeyne inetit ekkepka ku samah Uhokri dehetniye gawahkisni. In ekkepka ta gitkis madikte hiyeg kahadbe igkis ihpin kahadbe igkis kamaxwa ta gipitit Kiyapwiye Jesus.

²⁷ Ig Uhokri kagihiyakemnisima. Yuma pahapwinama kema igma. Kibeyne gidahan Uhokri gipitimpi Jesus Cristo adahan apanenekwa. Ameh.

Uhokri Gannasan New Testament in Palikúr

copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Palikúr

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1982, Livraria Cristã Unida. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Palikúr

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

e4018e63-d5cc-57be-a787-43c649addd6b